

Förmedlingsavgifter vid kortbetalningar

Delrapport från 2015 års betaltjänstutredning (Fi 2015:02)

STATENS OFFENTLIGA
UTREDNINGAR

Till statsrådet Per Bolund

Regeringen beslutade den 1 april 2015 att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att lämna förslag till de lagändringar som krävs i svensk rätt för att genomföra de regler som följer av arbetet inom EU med anledning av Europeiska kommissionens förslag (KOM [2013] 547) till Europaparlamentets och rådets direktiv om betaltjänster på den inre marknaden och om ändring av direktiven 2002/65/EG, 2013/36/EU och 2009/110/EG samt upphävande av direktiv 2007/64/EG.

Utredaren ska vidare lämna förslag till de lagändringar som krävs i svensk rätt för att genomföra de regler som följer av Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/92/EU av den 23 juli 2014 om jämförbarhet för avgifter som avser betalkonto, byte av betalkonto och tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner.

Utredaren ska slutligen lämna förslag till de ändringar i svensk lagstiftning som behövs för att komplettera bestämmelserna i den numera antagna EU-förordningen om förmedlingsavgifter vid kortbetalningar, Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2015/751 av den 29 april 2015 om förmedlingsavgifter för kortbaserade betalningstransaktioner.

Uppdraget ska redovisas senast den 4 januari 2016. Eventuella förslag om kompletterande regler till EU-förordningen om förmedlingsavgifter ska dock delredovisas senast den 17 augusti 2015.

Till särskild utredare förordnades från och med den 27 april 2015 f.d. justitierådet Annika Brickman.

Som experter i utredningen förordnades från och med den 1 april 2015 biträdande avdelningschefen Joachim Allard, bankjuristen Anders Dölling, kanslirådet Catarina Erséus, departementssekreteraren Monika Johansson, departementssekreteraren Sofia Knapp, betalansvarige Bengt Nilervall, juristen Fredrik Nordquist, rättssak-

kunniga Galit Saar, tf. avdelningschefen Johan Terfelt och juristen Anna Wilbe.

Sekreterare åt utredningen har varit hovrättsassessorn Isabel Andersson.

Utredningen, som har antagit namnet 2015 års betaltjänstutredning, överlämnar delrapporten *Förmedlingsavgifter vid kortbetalningar*. Arbetet fortsätter nu med återstående delar.

Stockholm i augusti 2015

Annika Brickman

/Isabel Andersson

Innehåll

Sammanfattning	7
1 Författningsförslag.....	9
Förslag till lag (0000:000) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om förmedlingsavgifter för kortbaserade betalningstransaktioner	9
2 Inledning.....	11
2.1 Utredningsuppdraget.....	11
2.2 Utredningsarbetet.....	11
3 Bakgrund.....	13
3.1 Förmedlingsavgifter för kortbaserade betalningstransaktioner	13
3.2 EU:s förordning om förmedlingsavgifter.....	15
3.3 Behovet av nationell reglering.....	18
4 Bör Sverige utnyttja möjligheten till nationell reglering?	21
4.1 Utrymmet för nationell reglering	21
4.2 Utgångspunkter för bedömningen	22
4.3 Möjligheten att undanta vissa trepartsbetalningsordningar från taknivåerna	26
4.4 Utrymmet för nationella taknivåer	28
4.4.1 Jämförelse av alternativen	28

4.4.2	Utredningens slutsats	32
5	Tillsyn, ingripande och sanktioner	35
5.1	Skyldigheten att utse behöriga myndigheter	35
5.2	Nuvarande tillsyn på betaltjänstområdet	35
5.3	Överväganden och förslag.....	36
6	Twistlösning.....	39
6.1	Kravet på alternativ twistlösning	39
6.2	Alternativen i dag	39
6.3	Överväganden	41
7	Konsekvensbeskrivning.....	45
8	Författningskommentar	49
Bilagor		
Bilaga 1	Kommittédirektiv 2015:39.....	55
Bilaga 2	Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2015/751 av den 29 april 2015 om förmedlingsavgifter för kortbaserade betalningstransaktioner.....	63

Sammanfattning

EU:s förordning om förmedlingsavgifter

EU:s förordning om förmedlingsavgifter innehåller bestämmelser om taknivåer i vissa fall för de förmedlingsavgifter som får tas ut av kortutgivaren från kortinlösaren vid en kortbetalning. Enligt förordningen får avgiften för konsumenters debetkortstransaktioner vara högst 0,2 procent av transaktionssumman. För deras kreditkortstransaktioner får avgiften vara högst 0,3 procent av transaktionssumman.

Utrymmet för nationell reglering av inhemska transaktioner

Taknivåerna i förordningen gäller för gränsöverskridande transaktioner. För inhemska transaktioner får medlemsstaterna införa andra, i huvudsak lägre taknivåer än de som anges i förordningen. Utredningen föreslår inte att någon nationell reglering av taknivåerna ska införas i Sverige.

Utredningen föreslår vidare att vissa s.k. trepartsbetalningsordningar som omfattas av tillämpningen av förordningens taknivåer ska undantas från tillämpningen av taknivåerna vid inhemska transaktioner. Undantaget ska gälla under de tre år som förordningen medger det.

Behöriga myndigheter

Utredningen föreslår att tillsynsansvaret i Sverige för efterlevnaden av EU:s förordning om förmedlingsavgifter ska delas upp mellan Konsumentverket och Finansinspektionen. Konsumentverket ska vara behörig myndighet i fråga om skyldigheten för betalningsmottagare

som inte godtar alla kort att informera konsumenterna om detta. Finansinspektionen ska vara behörig myndighet i fråga om efterlevnaden av bestämmelserna i förordningen i övrigt.

Alternativ tvistlösning

Enligt EU:s förordning om förmedlingsavgifter är medlemsstaterna skyldiga att erbjuda tvistlösning utanför domstol i tvister mellan betalningsmottagare och deras betaltjänstleverantörer som kan uppkomma i samband med tillämpningen av förordningen. Utredningen anser inte att något särskilt tvistlösningsorgan ska inrättas. Utredningen gör bedömningen att de befintliga möjligheterna till alternativ tvistlösning är tillräckliga för att uppfylla förordningens krav.

Ikraftträdande

Taknivåerna för förmedlingsavgifter i EU:s förordning om förmedlingsavgifter börjar tillämpas den 9 december 2015. Det undantag som föreslås för vissa trepartsbetalningsordningar ska gälla redan då. Författningsförslaget föreslås därför träda i kraft den 9 december 2015.

1 Författningsförslag

Förslag till lag (0000:000) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om förmedlingsavgifter för kortbaserade betalningstransaktioner

Härigenom föreskrivs följande.

1 § I denna lag finns bestämmelser som kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2015/751 av den 29 april 2015 om förmedlingsavgifter för kortbaserade betalningstransaktioner.

2 § Kapitel II i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2015/751 ska tillämpas på en sådan trepartsbetalningsordning som avses i artikel 1.5 i nämnda förordning endast om de kortbaserade betalningstransaktionerna i Sverige inom ramen för en sådan betalningsordning för kontokort på årsbasis överstiger tre procent av värdet av alla kortbaserade betalningstransaktioner i Sverige.

3 § Behöriga myndigheter enligt artikel 13 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2015/751, i den ursprungliga lydelsen, är

1. Konsumentverket, i fråga om tillämpningen av bestämmelserna om betalningsmottagares skyldigheter mot konsumenter i artikel 10.4 i förordningen, och

2. Finansinspektionen, i fråga om bestämmelserna i förordningen i övrigt.

4 § Finansinspektionen har, utöver det tillsynsansvar som följer av 3 §, tillsyn över efterlevnaden av bestämmelsen i 2 §.

5 § När Konsumentverket utför sina uppgifter som behörig myndighet enligt 3 § tillämpas marknadsföringslagen (2008:486), med undantag för bestämmelserna i 29–36 §§ om marknadsstörningsavgift.

6 § När Finansinspektionen utför sina uppgifter som behörig myndighet enligt 3 § och utövar tillsyn enligt 4 § tillämpas 8 kap. lagen (2010:751) om betaltjänster. Bestämmelser som ger möjlighet till ingripande mot betalningsinstitut ska därvid ge motsvarande möjligheter till ingripande mot betalningsordningar och bearbetningsenheter.

Vid sidan av de avgifter som får tas ut med stöd av 8 kap. 7 § lagen om betaltjänster ska Finansinspektionens verksamhet bekostas av avgifter från betalningsordningar och bearbetningsenheter.

-
1. Denna lag träder i kraft den 9 december 2015.
 2. Bestämmelsen i 2 § upphör att gälla den 9 december 2018.

2 Inledning

2.1 Utredningsuppdraget

Utredningens uppdrag (Dir. 2015:39, Bilaga 1) omfattar tre olika delar. Den första delen, som utredningen har fått i uppdrag att delredovisa i augusti 2015, gäller Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2015/751 av den 29 april 2015 om förmedlingsavgifter för kortbaserade betalningstransaktioner (EU:s förordning om förmedlingsavgifter) (Bilaga 2).

I den här delen av uppdraget ska utredningen analysera vilka ändringar av den svenska lagstiftningen som behövs för att anpassa den till reglerna i förordningen. Utredningen ska också utarbeta nödvändiga författningsförslag.

På vissa områden ger förordningen möjligheter för medlemsstaterna att göra nationella val. I utredningsuppdraget ingår därför att analysera och ta ställning till om och i så fall hur Sverige ska utnyttja dessa valmöjligheter.

Utifrån de regler som föreslås ska utredningen redovisa de kostnader och andra konsekvenser som förslagen medför. I uppdraget ingår att särskild hänsyn ska tas till dessa konsekvenser redan vid utformningen av förslagen.

2.2 Utredningsarbetet

Utredningen började sitt arbete i maj 2015. EU:s förordning om förmedlingsavgifter antogs den 29 april 2015, och publicerades i Europeiska unionens officiella tidning den 19 maj 2015.

Utredningen har i den här delen haft tre sammanträden med den expertgrupp som har knutits till utredningen. Utredningen har även träffat eller på annat sätt haft kontakt med företrädare för banker och kortnätverk. Utredningen har vidare varit i kontakt med Stockholms

Inledning

tingsrätt angående förekomsten av tvister mellan betalningsmottagare och betaltjänstleverantörer.

3 Bakgrund

3.1 Förmedlingsavgifter för kortbaserade betalningstransaktioner

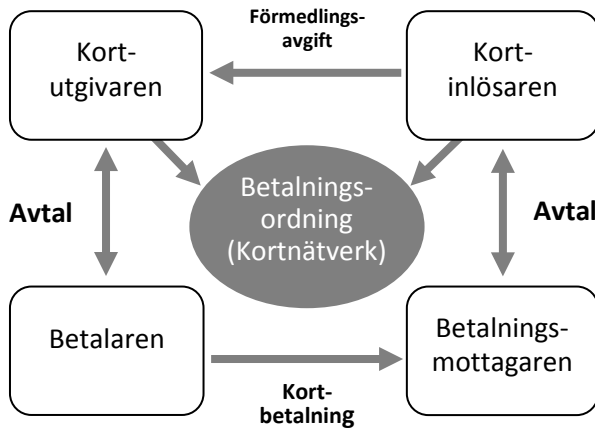
Kortbaserade betalningstransaktioner

Kortbaserade betalningstransaktioner är ett samlingsuttryck för de tjänster som grundas på infrastruktur och affärsregler för en betalningsordning för att med hjälp av utrustning eller programvara för kort, telekommunikation, digital teknik eller informationsteknik göra en debet- eller kreditkortstransaktion.

Betalningsordningar kallas ofta *kortnätverk*. De dominerande kortnätverk som används av kortutgivare och inlösare i Sverige är VISA och MasterCard. I andra länder finns ibland nationella kortnätverk, exempelvis Dankort i Danmark.

Debetkort och kreditkort är olika typer av kontokort. Debetkort är kort som har knutits till ett bankkonto, vanligtvis ett transaktionskonto, som debiteras direkt när en betalning eller ett uttag görs med kortet. Ett kreditkort är i stället knutet till en för kortet egen reskontra. När en kreditkortstransaktion genomförs förskotterar kreditgivaren betalningen. Kunden får sedan en faktura att betala vid ett senare tillfälle, med eller utan ränta.

Förmedlingsavgifter i fyrpartsbetalningsordningar

Förmedlingsavgifter vid kortbetalningar i s.k. fyrpartsbetalningsordningar är avgifter som tas ut mellan kortutgivaren och kortinlösaren, som ofta är två banker eller finansiella institut. Dessa avgifter kallas därför ibland för mellanbanksavgifter. De fyra parterna är kunden/betalaren (kortinnehavaren), kortutgivaren, kortinlösaren och betalningsmottagaren. Parterna kan befinna sig i olika länder. Kortutgivarna och kortinlösarna är anslutna till betalningsordningar (kortnätverk), t.ex. VISA eller MasterCard. Kortinnehavaren får genom avtal med sin kortutgivare tillgång till kortet, vanligtvis mot en årsavgift. När betalningstransaktionen genomförs tar kortutgivaren ut en mellanbanksavgift från kortinlösaren. Inlösaren tar i sin tur ut en serviceavgift från betalningsmottagaren.

Förmedlingsavgifter i trepartsbetalningsordningar

Det finns även trepartsordningar för kortbetalningar. I en trepartsordning har både betalaren och betalningsmottagaren konton hos kortföretaget. Betaltjänstleverantören är i det fallet alltså både kortutgivare och inlösare. Exempel på sådana system är American Express och Diners Club. Den avgift som tas ut för inlösen i en ren trepartsbetalningsordning tas ut direkt av betalningsmottagaren.

Det förekommer att trepartsbetalningsordningar ger andra betaltjänstleverantörer licens att ge ut kortbaserade betalningsinstrument

eller lösa in kortbaserade betalningstransaktioner. Det förekommer också att trepartsbetalningsordningar ger ut kortbaserade betalningsinstrument med s.k. co-branding (att det kortbaserade betalningsinstrumentet utöver det eller de betalmärken som anger vilken betalningsordning det tillhör har minst ett varumärke som inte är betalmärke) eller genom en agent.

3.2 EU:s förordning om förmedlingsavgifter

Förordningens syfte

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2015/751 av den 29 april 2015 om förmedlingsavgifter för kortbaserade betalningstransaktioner (EU:s förordning om förmedlingsavgifter) har tillkommit som ett led i arbetet för att utveckla en EU-omfattande marknad för betalningar som ska göra det möjligt för konsumenter och företag att dra full nytta av fördelarna med EU:s inre marknad. För att uppnå detta har det ansetts att rättsläget bör vara entydigt och lika konkurrensvillkor gälla.

Förmedlingsavgifterna vid kortbetalningar har förutsatts vara en viktig del i detta. Det har också antagits att lägre förmedlingsavgifter bidrar till att omfördela intäkterna från banker till handlare, och i förlängningen till konsumenterna i form av lägre priser. En av förordningens två huvuddelar innehåller därför gemensamma regler i EU om taknivåer för förmedlingsavgifter. Den andra huvuddelen benämns affärsregler.

Taknivåerna för förmedlingsavgifter

Taknivån för de förmedlingsavgifter som får tas ut vid kortbaserade betalningstransaktioner ligger enligt förordningen på 0,2 procent av transaktionssumman vid debetkortstransaktioner och 0,3 procent vid kreditkortstransaktioner.

Förordningen reglerar dock inte taknivåer för alla kortbetalningar och kortbaserade betalningstransaktioner. Reglerna gäller för det första bara för konsumenters debet- och kreditkortbetalningar och kortbaserade betalningstransaktioner. De omfattar alltså inte transaktioner med företagskort. Som utgångspunkt omfattar de inte heller

transaktioner med kort som har utfärdats av en trepartsordning. En trepartsordning som ger andra betaltjänstleverantörer licens att ge ut kortbaserade betalningsinstrument eller lösa in kortbaserade betalningstransaktioner, eller som ger ut kortbaserade betalningsinstrument med en s.k. *co-branding*-partner eller genom en agent, anses dock vara en fyrpartsbetalningsordning.

Förordningen gäller inte för kontantuttag i uttagsautomat eller hos betalningsinstitut.

Affärsreglerna

Den del av förordningen som innehåller affärsregler gäller för alla kort, alltså även företagskort och kort utfärdade av trepartsbetalningsordningar. I den delen av förordningen finns bestämmelser om licensiering, om separation av kortnätverk och bearbetningsenheter (enheter som utför de åtgärder som krävs för att hantera en betalningsinstruktion mellan kortinlösaren och kortutgivaren) samt om förbud för kortnätverk att hindra att en kortutgivare kombinerar två eller flera betalmärken eller betalningsapplikationer på samma kort. Vidare finns det regler som förpliktar kortinlösaren att specificera de avgifter som tas ut av handlaren och som förpliktar betalningsmottagarens betaltjänstleverantör att ge viss information om varje enskild transaktion till betalningsmottagaren. Slutligen finns det bestämmelser som begränsar regeln om att alla kort inom ett kortnätverk måste godtas, den s.k. *honour all cards*-regeln. Enligt förordningen får kortnätverk inte tvinga betalningsmottagare som godtar vissa kategorier av kortbaserade betalningsinstrument att även godta andra kategorier av kortbaserade betalningsinstrument som getts ut inom ramen för samma kortnätverk. Detta innebär att en betalningsmottagare valfritt kan avtala om att ta emot debetkort, kreditkort, förbetalda kort eller företagskort från respektive kortnätverk. En betalningsmottagare som beslutar att inte godta samtliga kort ska enligt förordningen informera konsumenterna om detta på ett klart och otvetydigt sätt. Informationen ska anslås vid ingången och vid kassan eller, om det är fråga om distansförsäljning, tillhandahållas i god tid innan ett köpeavtal ingås.

Tillsyn och tvistlösning

I en avslutande del innehåller EU:s förordning om förmedlingsavgifter också förpliktelser för medlemsstaterna att utse behöriga myndigheter som ska se till att förordningen genomförs och som får utrednings- och verkställighetsbefogenheter. Medlemsstaterna ska vidare fastställa sanktioner för överträdelse av förordningen och vidta alla nödvändiga åtgärder för att se till att bestämmelserna tillämpas. Medlemsstaterna ska slutligen säkerställa tillgången till tvistlösning utanför domstol för tvister mellan betalningsmottagare och deras betaltjänstleverantörer.

Tillämpning och översyn

EU:s förordning om förmedlingsavgifter har trätt i kraft men har inte i alla delar börjat tillämpas. Bestämmelserna om taknivåer för förmedlingsavgifter (artiklarna 3, 4 och 6) samt om skyldighet för betaltjänstleverantörer att lämna viss information till betalningsmottagare (artikel 12) ska börja tillämpas den 9 december 2015.

Bestämmelserna om separation av kortnätverk och bearbetningsenheter (artikel 7), förbudet mot att hindra utgivare att kombinera två eller flera betalmärken på samma kort samt bestämmelserna om val av betalmärke och betalningsapplikation (artikel 8), bestämmelser om specificering av avgifter (artikel 9) samt begränsningen av regler om att alla kort inom ett kortnätverk måste godtas (artikel 10) ska börja tillämpas först den 9 juni 2016.

I förordningen anges att en översyn ska göras. Den ska vara slutförd senast den 9 juni 2019, då kommissionen ska överlämna en rapport om tillämpningen av förordningen. Kommissionen ska särskilt granska om nivån på förmedlingsavgifterna är lämplig, och eventuellt föreslå en ändring av taknivåerna. Vid granskningen ska bl.a. konkurrensnivån bland kontokortleverantörer och kortnätverk samt kostnadseffekterna för betalare och betalningsmottagare beaktas.

3.3 Behovet av nationell reglering

Utredningens bedömning: Den del av EU:s förordning om förmedlingsavgifter som innehåller affärsregler kräver inte någon nationell lagstiftning i Sverige. Det finns inte heller någon nationell svensk reglering som behöver ändras för att förordningen i övrigt ska kunna tillämpas.

Som konstaterades i föregående avsnitt har EU:s förordning om förmedlingsavgifter två huvuddelar: taknivåer för förmedlingsavgifter och affärsregler. Därutöver innehåller förordningen bestämmelser om medlemsstaternas skyldigheter att utse behöriga myndigheter för tillsyn samt att erbjuda tvistlösning utanför domstol.

Området är i dag oreglerat i nationell svensk rätt. Varken bestämmelserna om taknivåer för förmedlingsavgifter eller affärsreglerna berör alltså någon befintlig lagstiftning. Det krävs därför inte några ändringar av nationell rätt för att förordningen ska kunna tillämpas.

På en del områden framstår det som om reglerna i EU:s förordning om förmedlingsavgifter skulle behöva kompletteras med tillämpningsföreskrifter för att tydliggöra vad som krävs av de parter som berörs. Exempel på sådana frågor är de närmare reglerna om hur betaltjänstleverantörer ska fullgöra sina skyldigheter enligt förordningen att lämna viss information till betalningsmottagare, gränsdragningen mellan konsumenters kort och företagskort samt det tekniska genomförandet för att uppfylla kravet på elektroniskt identifierbara korttyper där nya standarder och nya värden krävs i kortens chip. Det är dock frågor där förordningen inte ger något utrymme för nationell reglering. Det är därför inte möjligt att införa tillämpningsföreskrifter i svensk rätt. Inte heller är det möjligt att nationellt reglera exempelvis gränsdragningen mellan inhemska och gränsöverskridande transaktioner, som måste få samma tolkning inom hela EU.

När det gäller konsumenters inhemska debet- och kreditkorts-transaktioner ger förordningen medlemsstaterna möjlighet att införa andra, i huvudsak lägre taknivåer för förmedlingsavgifterna. Det finns också en tidsbegränsad möjlighet att vid inhemska transaktioner undanta de trepartsbetalningsordningar som till följd sina licensavtal ska anses vara fyrpartsbetalningsordningar vid tillämpningen av förordningen. Utredningen behandlar frågorna om och i så fall hur Sverige ska utnyttja dessa valmöjligheter i 4 kap. Förpliktelsen för

medlemsstaterna att utse behöriga myndigheter för tillsyn behandlas i 5 kap. I 6 kap. behandlas kravet att erbjuda alternativ tvistlösning.

4 Bör Sverige utnyttja möjligheten till nationell reglering?

4.1 Utrymmet för nationell reglering

Taknivåernas tillämplighet för vissa trepartsbetalningsordningar

Som konstaterades i avsnitt 3.2 omfattas inte trepartsbetalningsordningar av bestämmelserna om taknivåer i EU:s förordning om förmedlingsavgifter. Ett undantag finns dock enligt artikel 1.5 i förordningen. Om en sådan trepartsbetalningsordning ger andra betaltjänstleverantörer licens att ge ut kortbaserade betalningsinstrument eller lösa in kortbaserade betalningstransaktioner ska den enligt förordningen anses vara en fyrpartsbetalningsordning för kontokort. Det innebär att taknivåerna blir tillämpliga i sådana fall.

Enligt artikel 1.5 får medlemsstaterna fram till den 9 december 2018 i fråga om inhemska betalningstransaktioner undanta dessa trepartsbetalningsordningar från bestämmelserna om tak för förmedlingsavgifter. Möjligheterna till undantag förutsätter att de kortbaserade betalningstransaktioner som görs i medlemsstaten inom ramen för en sådan trepartsordning för kontokort på årsbasis inte överstiger tre procent av värdet av alla kortbaserade betalningstransaktioner i medlemsstaten.

Nationella taknivåer vid inhemska transaktioner

Enligt artikel 3.2 kan medlemsstaterna för inhemska debetkorts-transaktioner antingen (a) sätta upp ett tak för förmedlingsavgifterna som är lägre än nivån i artikel 3.1, och ha en fast maxsumma som blir lägre än vad som följer av den tillämpliga procentsatsen, eller (b) tillåta betaltjänstleverantörer att ta ut en förmedlingsavgift om

maximalt 0,05 euro eller motsvarande i lokal valuta. Summan enligt (b) får kombineras med en maxsumma om högst 0,2 procent, allt under förutsättning att summan av förmedlingsavgifter för det aktuella kortnätverket aldrig överstiger 0,2 procent av det årliga totala transaktionsvärdet för de inhemska debetkortstransaktionerna.

Enligt artikel 3.3 får medlemsstaterna till och med den 9 december 2020 tillåta att betaltjänstleverantörerna tillämpar en vägd genomsnittlig förmedlingsavgift som högst motsvarar 0,2 procent av det totala årliga transaktionsvärdet på samtliga inhemska debetkortstransaktioner.

Enligt artikel 4 får medlemsstaterna fastställa ett lägre tak för förmedlingsavgiften för inhemska kreditkortstransaktioner än det tak om 0,3 procent av transaktionssumman som anges i artikeln.

4.2 Utgångspunkter för bedömningen

Kortbetalningarna i Sverige

Sverige har en väl utvecklad marknad i fråga om kortbetalningar. En utredning som gjordes av Riksbanken (*Den svenska massbetalningsmarknaden*, Riksbanksstudier, juni 2013) visade bl.a. att två tredjedelar av alla betalningar på inköpsstället gjordes med kort. Andelen kortbetalningar ökar stadigt.

Utmärkande för Sverige är att kort används även för små inköp. Antalet transaktioner är stort, men den genomsnittliga transaktionssumman lägre än för kortbetalningar i många andra EU-länder. Enligt Riksbankens rapport *Den svenska Finansmarknaden 2014* var den genomsnittliga summan i Sverige år 2013 331 kr för debetkort och 589 kr för kreditkort. Statistik från Europeiska centralbanken innehåller en motsvarande uppgift om det genomsnittliga transaktionsvärdet (debet- och kreditkort) i Sverige för år 2013, nämligen 43 euro 40 cent.

Dessa siffror ska hanteras med viss försiktighet. Det är inte klart om siffrorna inkluderar t.ex. gränsöverskridande transaktioner eller kontantuttag. Om sådana ingår höjer det antagligen genomsnittsbeloppet. Det ska dessutom påpekas att nivåerna har sjunkit stadigt, och att genomsnittsbeloppen i dag troligtvis är lägre än vad de var år 2013.

När det gäller andelen transaktioner på låga belopp har Pan-Nordic Card Association presenterat en kartläggning i samband med ett projekt om kontantlösa betalningar som genomfördes år 2013. Enligt den kartläggningen avsåg 63 procent av debetkortstransaktionerna i Sverige belopp under 220 kr, och 40 procent avsåg belopp under 100 kr. Andelen transaktioner på låga belopp kan förmodas ha ökat sedan år 2013.

När det gäller de mindre transaktionerna dominerar användningen av debetkort. Kreditkort är vanligare när det gäller större belopp, och mer förekommande inom vissa sektorer, bl.a. hotell och restaurang, resor och e-handel. När det gäller resor kan användningen av kreditkort i viss mån förklaras med att det dels ofta handlar om större belopp där konsumenten kan behöva krediten, dels att användningen av kreditkort kan ge ett starkare konsumentskydd, bl.a. genom möjligheten enligt 29 § konsumentkreditlagen (2010:1846) att göra samma invändningar mot kreditgivaren som mot säljaren.

Förmedlingsavgifterna i Sverige i dag

Det finns ingen tillgänglig information om storleken på de förmedlingsavgifter som tas ut i Sverige i dag. Enligt uppgift är det vanligast med en fast avgift för debetkort och en fast avgift kombinerat med en rörlig del för kreditkort. Förmedlingsavgifterna för debetkort är betydligt lägre än för kreditkort.

Kortregelverken innehåller standardregler om förmedlingsavgifterna. Enligt MasterCard's regelverk för den svenska marknaden ska avgiften vara 0,8 procent av transaktionsvärdet vid en betalning där initieringen av transaktionen genomförs genom att kortets chip läses i terminalen. För kortbetalningar där betalningsmottagaren låter transaktionen genomföras även om chipet inte kan läsas eller vid transaktioner där kortet inte visas upp, t.ex. vid köp på Internet eller via telefon, är avgiften högre.

Förmedlingsavgifterna i Sverige är emellertid oftast ett resultat av bilaterala avtal mellan kortutgivaren och inlösaren, vilket ofta torde innebära att nivåerna är lägre än vad som följer av kortregelverken. Den typen av avtal är vanliga i Sverige, men förekommer annars bara på vissa håll, exempelvis i Finland och Baltikum.

En jämförelse kan göras med de serviceavgifter som betalningsmottagare i dag betalar till den inlösande banken. Enligt Svensk Handels ramavtal ligger avgiften på 78 öre per transaktion för svenska debetkort, med procentuella tillägg för kreditkort och utländska kort. Enligt uppgifter från Svensk Handel varierar avgifterna i allmänhet mellan 50 öre och två kr per debetkortstransaktion. Avgifterna grundar sig på individuella avtal mellan handlaren och banken. De lägre avgifterna är ofta framförhandlade av handlare med stora volymer, medan mindre näringsidkare ofta har avgifter i det högre spannet.

Det går dock inte att likställa serviceavgifternas storlek med förmedlingsavgifternas. Förmedlingsavgiften utgör bara en del av den totala serviceavgiften, som också ska täcka bl.a. interna kostnader, betalningssgarantier, risktäckning och vinstmarginaler.

Serviceavgiften i det enskilda avtalet är dessutom bara en del av det totala affärsförhållandet mellan handlaren och kortinlösaren. Nivåerna kan därför vara framförhandlade med hänsyn till helt andra beståndsdelar i parternas totala avtalspaket. En serviceavgift på en så låg nivå som 50 öre för debetkort uppges ligga under nivån för kostnadstäckning för inlösaren. Att avgiften ändå kan ligga på den nivån kan vara motiverat utifrån konkurrensen på inlösenmarknaden. För betaltjänstleverantören kan det vara lönsamt att erbjuda en stor handlare en låg avgift för debetkort för att få tillgång till handlarens totala kortinlösen, alltså även den som baseras på kreditkort och utländska kort. Dessutom omfattar avtalet kanske även handlarens övriga bankaffärer.

Sammanfattningsvis går det alltså inte att säkert fastställa nivåerna på förmedlingsavgifterna i Sverige i dag. Med hänsyn till bakgrunden och syftet med EU:s förordning om förmedlingsavgifter får det förutsättas att de nivåer som finns i förordningen *generellt* innebär en sänkning av avgifterna. Eftersom förmedlingsavgifterna för debetkortstransaktioner sannolikt ligger lägre i Sverige än i stora delar av EU blir skillnaden mot förordningens takbelopp inte nödvändigtvis så stort. När det gäller kreditkortstransaktioner innebär däremot förordningens taknivåer tveklöst en betydande minskning av förmedlingsavgifternas storlek.

Gränsdragningen mellan gränsöverskridande och inhemska transaktioner

En gränsöverskridande transaktion definieras i EU:s förordning om förmedlingsavgifter som en kortbaserad betalningstransaktion där utgivaren och inlösaren är belägna i olika medlemsstater, eller där det kortbaserade betalningsinstrumentet ges ut av en utgivare som är belägen i en annan medlemsstat än försäljningsstället. Inhemska transaktioner definieras i förordningen som transaktioner som inte är gränsöverskridande.

Vad som avses med att vara belägen i en viss stat klargörs inte närmare. Det är därför inte helt klart om exempelvis en svensk utgivare som har en filial i ett annat land anses vara belägen bara i Sverige eller också i det andra landet, och hur man i sådana fall avgör vilka transaktioner som är gränsöverskridande.

Det avgörande är dock aldrig var betalaren är belägen. En transaktion som utförs mellan en betalare och en betalningsmottagare i Sverige kan alltså vara gränsöverskridande genom att exempelvis inlösaren befinner sig i ett annat land. På den svenska marknaden finns nämligen både inhemska och utländska kortinlösare. Vid e-handel har det blivit särskilt vanligt med utländska kortinlösare.

Införande av nationell reglering i andra EU-länder

Det finns vissa uppgifter om och hur andra länder i EU kommer att utnyttja de möjligheter till nationell reglering av förmedlingsavgifterna som ges i förordningen. Kommissionen har frågat medlemsländerna hur de preliminärt ställer sig i denna del. Av dem som besvarat frågan har enbart Nederländerna med någon säkerhet förklarat att landet har för avsikt att införa en nationell reglering av taknivåerna för förmedlingsavgifter. Bland de länder som i stället svarat att förordningens nivåer kommer att tillämpas finns Österrike, Estland, Ungern, Lettland, Litauen, Polen, Rumänien och Slovakien.

I fråga om undantaget för vissa trepartsbetalningsordningar har Storbritanniens regering föreslagit att ett undantag införs i enlighet med vad som medges i förordningen.

4.3 Möjligheten att undanta vissa trepartsbetalningsordningar från taknivåerna

Utredningens förslag: Inhemska betalningstransaktioner som utförs i sådana trepartsbetalningsordningar för kontokort som avses i artikel 1.5 i EU:s förordning om förmedlingsavgifter ska undantas från tillämpningen av kapitel II i förordningen.

Som redovisats i avsnitt 3.1 kan en trepartsbetalningsordning licensiera sitt varumärke till en annan aktör. Enligt artikel 1.5 i EU:s förordning om förmedlingsavgifter ska det då anses vara en fyrpartsbetalningsordning. I Sverige finns två licensavtal av den typ som avses i artikel 1.5. Diners Club Nordic AB, som ägs av SEB Kort Bank AB, har ett licensavtal med Diners Club International. EnterCard, som ägs av bl.a. Swedbank AB, har ett motsvarande med American Express.

Enligt artikel 1.5 i EU:s förordning om förmedlingsavgifter får medlemsstaterna när det gäller inhemska transaktioner medge ett undantag för dessa trepartsbetalningsordningar från tillämpningen av förordningens bestämmelser om taknivåer för förmedlingsavgifter. En förutsättning för att medlemsstaterna ska kunna medge undantag i enlighet med artikel 1.5 är att de kortbaserade betalningstransaktioner som görs inom ramen för en sådan betalningsordning inte överstiger tre procent av värdet av alla kortbaserade betalningstransaktioner i den medlemsstaten.

Det saknas uppgifter om hur stor andel av betalningarna i Sverige som utgörs av betalningar i dessa trepartsbetalningsordningar. Det finns även skilda uppfattningar i fråga om vad som ska räknas in i de tre procent av transaktionsvärdet som är gränsen för att få undantas. En uppfattning är att det ska avse hela transaktionsvärdet inom de aktuella trepartsbetalningsordningarna, dvs. alla transaktioner inom American Express respektive Diners Club. En annan uppfattning är att det bara är värdet av transaktionerna i de licenssituationer som innebär att nätverket ska anses vara en fyrpartsbetalningsordning enligt förordningen. Den sistnämnda uppfattningen synes stämma bäst överens med förordningens ordalydelse.

Sett till alla sektorer torde transaktionerna inom de aktuella kortnätverken ligga under tre procent. Inom vissa sektorer, exempelvis

hotell- och restaurangbranschen, är användningen av American Express och Diners Club betydligt mer vanlig.

För de berörda licenstagarna och kortnätverken innebär en tillämpning av förordningens taknivåer för förmedlingsavgifter en stor sänkning av avgifterna jämfört med de trepartsbetalningsordningar som inte kommer att omfattas. Strukturen för sådana licensavtal skulle behöva ses över och nya affärsmodeller eventuellt tas fram. Det kan därför behövas en omställningstid för dessa företag.

Ett undantag skulle kunna påstås medföra en viss konkurrensfördel för de berörda kortnätverken, inte minst inom de sektorer där korten används mer frekvent. Om transaktionerna inom de aktuella kortnätverken blir mer lönsamma skulle det kunna vara ett incitament för kortutgivarna att utfärda fler kort av detta slag och uppmuntra till ökad användning av dem. Konkurrensaspekten har dock inte någon avgörande betydelse, då eventuellt ökade marknadsandelar för dessa kort över gränsen på tre procent av det totala transaktionsvärdet leder till att de inte längre är berättigade till undantaget. Dessutom blir den eventuella konkurrensfördelen mindre påtaglig då omställningstiden behöver tas i anspråk för att förändra affärsmodellen i stället för att utveckla den. Gentemot de trepartsbetalningsordningar som inte alls kommer att omfattas av förordningen och gentemot eventuella nya inlösare av Diners Club och American Express-transaktioner som etablerar sig i Sverige blir det å andra sidan en konkurrensnackdel om ett undantag *inte* införs.

Det kan visserligen hävdas att även fyrpartsbetalningsordningarna behöver anpassa sina regelverk till följd av förordningens taknivåer för förmedlingsavgifter. Den anpassningen är dock inte helt jämförbar med den totala ändring av affärsstrukturen som kommer att behöva göras inom de trepartsbetalningsordningar som till följd av licensavtalen kommer att omfattas av EU:s förordning om förmedlingsavgifter. Det kan också påpekas att det inte förrän på ett relativt sent stadium i de förhandlingar som föregick förordningen stod klart i vilken utsträckning de aktuella trepartsbetalningsordningarna skulle omfattas av förordningen. Det kan därför inte krävas att de redan nu ska ha genomfört alla nödvändiga ändringar av sin affärsverksamhet.

Sammantaget anser utredningen att det är rimligt att under en övergångstid undanta de aktuella trepartsbetalningsordningarna från tillämpningen av förordningens bestämmelser om taknivåer för för-

medlingsavgifter. Ett tidsbegränsat undantag för dessa trepartsbetalningsordningar ska därför införas i enlighet med artikel 1.5 i EU:s förordning om förmedlingsavgifter.

4.4 Utrymmet för nationella taknivåer

4.4.1 Jämförelse av alternativen

Inledningsvis ska klargöras att taknivåerna för förmedlingsavgifter naturligtvis inte innebär att betaltjänstleverantörerna måste ta ut en avgift som når upp till taket. Det kommer fortfarande att vara tillåtet att avtala om lägre nivåer. Som konstaterades ovan har de svenska betaltjänstleverantörerna genom bilaterala avtal förhandlat fram avgifter som ligger på en lägre nivå än i övriga EU-länder. Genom att taknivåer nu införs i enlighet med en EU-förordning kan det dock antas att incitamentet för sådana bilaterala avtal minskar. I avsaknad av avtal kommer kortnätverkens generella regelverk att gälla. Det finns ganska lite – om ens något – som talar för att nivåerna i sådana fall skulle hamna lägre än vad som följer av EU:s förordning om förmedlingsavgifter eller eventuell nationell reglering.

De alternativ som övervägs i det följande bygger därför på antagandet att nivåerna i praktiken kommer att sammanfalla med de tillåtna taknivåerna.

Tillämpning av förordningens taknivåer

För att kunna ta ställning till om Sverige bör utnyttja möjligheterna till nationell reglering av förmedlingsavgifterna vid inhemska kortbetalningar ska de olika alternativen bedömas mot bakgrund av vad som händer om Sverige *inte* inför någon nationell reglering. I sådana fall kommer förordningens taknivåer om 0,2 procent respektive 0,3 procent av transaktionssumman vid debet- respektive kreditkortstransaktioner att gälla.

En fördel med detta är att samma nivåer då kommer att gälla vid inhemska och gränsöverskridande betalningar. Redan svårigheterna med att avgränsa vad som är inhemska respektive gränsöverskridande betalningar talar mot att särreglera de inhemska betalningarna i nationell rätt.

Som konstaterats inledningsvis är många av debetkortsbetalningarna i Sverige på små belopp, vilket leder till att en procentuell avgift även på förordningens nivå sannolikt medför lägre förmedlingsavgifter än i dag. En möjlig negativ konsekvens är dock att avgiftsbeloppen för stora transaktionssummor riskerar att bli högre än i dag för dessa kort.

Som konstaterades inledningsvis går det inte att fastställa hur höga förmedlingsavgifterna är i dag, men för debetkort bör de i regel rymmas inom den avgift om två kr som normalt är den högsta avgiften i handlarledet. Med förordningens taknivå om 0,2 procent av transaktionssumman kommer förmedlingsavgiften för en debetkortstransaktion att överstiga två kr om transaktionssumman överstiger 1 000 kr. Alla debetkortstransaktioner utöver den summan kommer alltså att innebära högre förmedlingsavgifter än i dag. För att ta ett vardagligt exempel skulle förmedlingsavgiften vid köp av vitvaror eller elektronik för 10 000 kr bli 20 kr. Vid köp av resor i en resebutik för 50 000 kr, för att ta ett annat tänkbart exempel, skulle förmedlingsavgiften bli 100 kr.

Om köpet av resan för 50 000 kr däremot görs med ett kreditkort, vilket är vanligt just när det gäller resor, skulle förmedlingsavgiften bli 150 kr. I det fallet skulle avgiften, trots att den är högre än avgiften för ett debetkort, bli betydligt lägre än motsvarande avgift i dag.

Höga avgifter i vissa fall kan också påverka utvecklingen av andra betaltjänster. Redan i dag är det vanligt att vitvaru- och elektronikbranschen har egna kort som faller utanför systemen med förmedlingsavgifter. I exemplet med resan kan man tänka sig att betalningsmottagare i större utsträckning vill använda sig av alternativa elektroniska betalningssätt, t.ex. överföringar. Det skulle kanske t.o.m. kunna gynna en utveckling av nya, billigare elektroniska betaltjänster.

Lägre procentuella taknivåer än i förordningen (artikel 3.2 (a) och artikel 4)

Medlemsstaterna tillåts beträffande både debet- och kreditkortstransaktioner att tillämpa lägre procentuella taknivåer än de som anges i EU:s förordning om förmedlingsavgifter.

De taknivåer som har satts i EU:s förordning om förmedlingsavgifter innebär en sänkning av nuvarande nivåer trots att det, som angetts i det föregående, inte kan utredas närmare hur stor sänkningen är. Nivåerna i förordningen har bestämts efter omfattande förhandlingar. Även om taket för förmedlingsavgifter har sin bakgrund i konkurrens- och konsumenthänsyn måste även andra intressen vägas in. Dit hör betaltjänstleverantörernas intresse av att få täckning för kostnader och risker som kortbetalningarna innebär. Det har i sin tur stor betydelse för att kortanvändningen inte ska motverkas. Det är därför svårt att slå fast att en annan, lägre nivå är mer lämplig.

Ett maximalt fast avgiftsbelopp som resultat av den tillämpliga procentuella avgiften (artikel 3.2 (a))

Som artikeln får förstås kan ett maximalt fast avgiftsbelopp för debetkorttransaktioner införas vare sig den tillämpliga procentsatsen är den som anges i förordningen eller medlemsstaten väljer införa ett lägre tak på den procentuella förmedlingsavgiften.

Som konstaterats tidigare är många av kortbetalningarna i Sverige på små belopp, vilket leder till att en procentuell avgift även på förordningens nivå medför låga förmedlingsavgifter. Omvänt innebär de procentuella förmedlingsavgifterna, om betaltjänstleverantörerna väljer att tillämpa dessa fullt ut, till att större transaktioner medför jämförelsevis höga avgifter. Detta är ett skäl att överväga ett maximalt fast avgiftsbelopp. Ett alternativ är att bestämma att avgiften inte får överstiga två kr per transaktion, vilket motsvarar den serviceavgift som en mindre handlare i dag får betala per transaktion.

Samtidigt är det inte givet att betaltjänstleverantörerna aldrig ska kunna få tillgodogöra sig en högre avgift än i dag. Genom att merparten av köpen – dvs. alla köp på mindre belopp – blir billigare än i dag är det inte orimligt att avgiften i något fall skulle höjas. Det talar för att maxsumman i vart fall skulle bestämmas till ett högre belopp än två kr per transaktion. Hur hög avgift som skulle kunna tillåtas är svårt att avgöra.

En fast maxsumma vid debetkortstransaktioner, eventuellt i kombination med en högsta procentuell avgift (artikel 3.2 (b))

Om betaltjänstleverantörerna skulle tillämpa en fast förmedlingsavgift om motsvarande 0,05 euro per transaktion skulle det med aktuella växlingskurser innebära en avgift om omkring 46 öre per transaktion. En avgift om 46 öre motsvarar 0,2 procent av 230 kr. Det innebär att för alla transaktioner under 230 kr skulle avgiften bli högre än 0,2 procent om betaltjänstleverantören tillåts att tillämpa en fast avgift om 46 öre, medan den för alla transaktioner under 230 kr skulle bli lägre.

Mot bakgrund av den höga kortanvändningen i Sverige och att kortbetalning används även vid små köp finns det en klar risk för att en fast maxsumma i praktiken skulle innebära en höjning av förmedlingsavgifterna i förhållande till de 0,2 procent av transaktionssumman som annars anges i förordningen. Effekten att en maxsumma i praktiken kan innebära högre förmedlingsavgifter än 0,2 procent av transaktionssumman kan i och för sig hindras. Avgiften om motsvarande 0,05 Euro får nämligen kombineras med en högsta avgift om 0,2 procent, vilket skulle kunna hindra att avgiften blir orimligt hög för de mindre transaktionerna.

En sådan effekt motverkas också av förordningen genom att tillämpningen av en fast maxsumma, med eller utan en högsta procentuella avgift, förutsätter att summan av alla förmedlingsavgifter inom det aktuella kortnätverket aldrig överstiger 0,2 procent av det totala årliga transaktionsvärdet för de inhemska debetkortstransaktionerna inom varje kortnätverk.

Det finns bestämmelser i förordningen om hur det årliga transaktionsvärdet ska beräknas. Däremot är det svårt att löpande under året ha kontroll över det innevarande årets förmedlingsavgifter för att på så sätt avgöra när gränsen eventuellt har uppnåtts. Inte heller är det givet vad resultatet skulle bli av att nivåerna överskrids, dvs. om det bara innebär att resterande transaktioner blir avgiftsfria eller om överskjutande belopp också ska betalas tillbaka. Det skulle medföra inte bara en komplicerad nationell reglering utan också betydande svårigheter både att efterleva och att kontrollera.

Tillämpning av en fast maxsumma vid inhemska transaktioner skulle också kunna vara ett incitament för handlare med många små transaktioner att välja inlösare i andra länder och på så sätt göra

transaktionen gränsöverskridande. En sådan utveckling skulle i sin tur påverka beräkningarna av årligt transaktionsvärde, eftersom dessa handlares transaktioner flyttas ur mängden som ska beräknas.

En vägd genomsnittlig förmedlingsavgift vid debetkorts-transaktioner(artikel 3.3)

Möjligheten att under en begränsad tid tillämpa en vägd genomsnittlig förmedlingsavgift som högst motsvarar 0,2 procent av det genomsnittliga årliga transaktionsvärdet på samtliga debetkorts-transaktioner innebär samma svårigheter som föregående alternativ när det gäller att kontrollera det årliga transaktionsvärdet och utöva tillsyn över att bestämmelsen följs.

4.4.2 Utredningens slutsats

Utredningens bedömning: Sverige bör inte införa någon nationell reglering av förmedlingsavgifterna vid inhemska kontokortstransaktioner. De taknivåer som anges i EU:s förordning om förmedlingsavgifter bör alltså gälla här.

De olika alternativ till nationell reglering som medges enligt förordningen har olika för- och nackdelar. Inget av alternativen framstår som så övervägande fördelaktigt att det motiverar nationell reglering i Sverige.

När det gäller konsumenternas intressen går det inte att dra några säkra slutsatser om vad som är mest gynnsamt. En forskningsrapport på uppdrag av Konkurrensverket år 2009 (*Mellanbanksavgifter i betal-system, Bra eller dåligt för konsumenterna?*, uppdragsforskningsrapport 2009:11) syftade till att belysa effekterna för konsumenter. Rapporten mynnade ut i slutsatsen att lägre avgifter inte självklart ligger i konsumenternas intresse. De positiva effekterna av myndighetsintervention i syfte att sänka avgifterna handlade i huvudsak om att fler handlare skulle acceptera kort, vilket skulle öka konsumenternas kortanvändning. Några sådana effekter på den svenska marknaden, där kortanvändningen redan är mycket utbredd, kan inte förutsättas.

Om någon nationell reglering över huvud taget ska införas i Sverige ligger det enligt utredningens uppfattning närmast till hands att införa ett maximalt fast avgiftsbelopp som resultat av de procentuella taknivåerna i förordningen, i vart fall för debetkort. Det är emellertid närmast omöjligt att fastställa hur stort det beloppet skulle vara. Med tanke på den generella sänkning av förmedlingsavgifterna som förordningens taknivåer innebär är det heller inte orimligt att avgiften i några fall tillåts bli högre än i dag.

Det finns också klara nackdelar med att över huvud taget införa nationell reglering. Trots att uppgifterna om hur andra EU-länder kommer att utnyttja möjligheterna till nationell reglering är sparsamma finns det inte något som talar för att något av alternativen i förordningen kommer att utnyttjas av en majoritet. I nuläget är det i stället fler länder som har uttalat att de avser att tillämpa de generella taknivåerna i förordningen än som har sagt att de avser att införa en nationell reglering.

EU-förordningen har bl.a. till syfte att motverka fragmentisering på den inre marknaden och i stället främja bl.a. konkurrenskraften inom unionen (se preambel 1). Nationella taknivåer för förmedlingsavgifter kan inte i sig sägas främja dessa syften. Utländska inlösare missgynnas i konkurrensen med inhemska inlösare om förmedlingsavgifterna blir lägre för inhemska transaktioner, vilket skulle motverka internationell konkurrens.

Det är också viktigt att nationell lagstiftning inte hämmar kortanvändningen till förmån för exempelvis kontantbetalningar. Att främja kortanvändningen är också ett av de uttalade syftena med EU:s förordning om förmedlingsavgifter (se preambel 8). Alltför pressade avgiftsnivåer kan leda till att årsavgifterna för korten i stället ökar, vilket i sin tur begränsar konsumenternas vilja att ha åtminstone mer än ett kontokort. I sammanhanget ska dock nämnas att kortanvändningen kan förväntas öka till följd av Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/92/EU av den 23 juli 2014 om jämförbarhet för avgifter som avser betalkonto, byte av betalkonto och tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner. Enligt direktivet ska nämligen i princip alla konsumenter ges tillgång till ett betalkonto med ett tillhörande debetkort.

Kommissionen ska senast den 9 juni 2019 utvärdera tillämpningen av förordningen. Då ska bl.a. utvecklingen av avgiftsnivåerna, konkurrensen bland kortutgivare och kortnätverk och kostnadseffek-

Bör Sverige utnyttja möjligheten till nationell reglering?

terna för betalare och betalningsmottagare granskas. Med hänsyn till att skälen för nationell lagstiftning i Sverige inte överväger eller övertygar och till den utvärdering som kommer att göras anser utredningen att det är lämpligast att taknivåerna i EU:s förordning om förmedlingsavgifter tills vidare tillämpas i Sverige.

5 Tillsyn, ingripande och sanktioner

5.1 Skyldigheten att utse behöriga myndigheter

Enligt artikel 13 i EU:s förordning om förmedlingsavgifter ska medlemsstaterna utse behöriga myndigheter som har befogenhet att se till att förordningen genomförs och som får utrednings- och verkställighetsbefogenheter. Befintliga organ får utses till behöriga myndigheter och flera myndigheter får utses. De behöriga myndigheterna ska ha tillräckliga resurser för att utföra sina uppgifter. Medlemsstaterna ska kräva att de behöriga myndigheterna effektivt bevakar att förordningen följs och att de vidtar alla åtgärder för detta. Medlemsstaterna ska senast den 9 juni 2016 underrätta kommissionen om vilka myndigheter som har utsetts.

5.2 Nuvarande tillsyn på betaltjänstområdet

Tillsyn enligt betaltjänstlagen

Bestämmelser om tillsyn finns i 8 kap. lagen (2010:751) om betaltjänster (betaltjänstlagen). Enligt 8 kap. 1 § har Finansinspektionen tillsyn över att bestämmelserna i lagen följs. Enligt samma paragraf omfattar tillsynen också bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 924/2009 av den 16 september 2009 om gränsöverskridande betalningar i gemenskapen och om upphävande av förordning (EG) nr 2560/2001 och i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 260/2012 av den 14 mars 2012 om antagande av tekniska och affärsmässiga krav för betalningar och autogireringar i euro och om ändring av förordning (EG) nr 924/2009.

I fråga om tillsynen över övriga betaltjänstleverantörer enligt 1 kap. 3 § betaltjänstlagen – t.ex. banker – gäller bestämmelserna i de lagar som reglerar deras verksamhet, om inte något annat följer av betaltjänstlagen.

I tillsynsverksamheten ska Finansinspektionen samarbeta och utbyta information med behöriga myndigheter inom EES. Ingripande kan ske mot betaltjänstleverantörer och kan resultera i förelägganden eller förbud.

Finansinspektionen får enligt 8 kap. betaltjänstlagen genomföra platsundersökning hos ett betalningsinstitut, en registrerad betaltjänstleverantör och utländska företag som tillhandahåller betaltjänster i Sverige. Finansinspektionen får även meddela en varning och även återkalla tillstånd. Ett betalningsinstitut som fått en anmärkning eller varning kan åläggas en straffavgift.

Tillsynsverksamheten bekostas av avgifter från betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer.

Konsumentverkets tillsyn

Konsumentverket är enligt förordningen (2009:607) med instruktion för Konsumentverket förvaltningsmyndighet för konsumentfrågor, och har ansvar för att de konsumentskyddande regler som ligger inom myndighetens tillsynsansvar följs. Konsumentverket har alltså tillsyn över konsumentskyddande regler följs även på betaltjänstområdet, bl.a. när det gäller marknadsföring och avtalsvillkor.

Konsumentverket kan ingripa mot företag med stöd av regler i de olika lagar som faller inom verkets tillsynsansvar. När det gäller information från företag till konsumenter aktualiseras marknadsföringslagen (2008:486). Enligt den lagen finns ingripandemöjligheter i form av förelägganden och förbud, och företag som bryter mot vissa av reglerna i lagen kan åläggas att betala en s.k. marknadsstörningsavgift.

5.3 Överväganden och förslag

Utredningens förslag: Konsumentverket ska ha tillsyn över att bestämmelserna i om betalningsmottagares skyldigheter i artikel 10.4 i EU:s förordning om förmedlingsavgifter följs i Sverige.

Finansinspektionen ska ha tillsyn över att övriga bestämmelser i förordningen följs i Sverige. Vid utövande av sitt tillsynsansvar ska Konsumentverket tillämpa bestämmelserna i marknadsföringslagen (2008:486). Finansinspektionen ska tillämpa bestämmelserna i 8 kap. betaltjänstlagen (2010:751).

De behöriga myndigheter som ska utses av medlemsstaterna ska se till att EU:s förordning om förmedlingsavgifter genomförs. En avgörande fråga för vilken eller vilka myndigheter som ska utses i Sverige är vem tillsynen ska rikta sig mot. Utgångspunkten blir då vilka objekt som EU:s förordning om förmedlingsavgifter innehåller regler för.

Merparten av artiklarna i förordningen innehåller regler för betaltjänstleverantörer. Reglerna avser betaltjänstleverantörer både i egenskap av kortutgivare och som inlösare. Det finns även regler för kortnätverk. I vissa fall är kortnätverken även betaltjänstleverantörer, nämligen i trepartsordningarna för betalning. I fyrapartsbetalningsordningarna är kortnätverken däremot inte betaltjänstleverantörer.

Ett fåtal bestämmelser gäller betalningsmottagare, bearbetningsenheter respektive övriga leverantörer av tekniska tjänster.

Finansinspektionen har i dag tillsyn över att bl.a. reglerna i betaltjänstlagen följs. Finansinspektionen kan för det ändamålet ingripa mot betaltjänstleverantörer. I den mån bestämmelser i EU:s förordning om förmedlingsavgifter tar sikte på betaltjänstleverantörer ligger den tillsyn som krävs enligt förordningen inte särskilt långt från den befintliga tillsynen enligt betaltjänstlagen. Finansinspektionens ingripande- och sanktionsmöjligheter enligt betaltjänstlagen är också adekvata för tillsynsansvaret enligt förordningen. Det framstår därför som rimligt att Finansinspektionens tillsyn utvidgas till att omfatta tillsyn över att betaltjänstleverantörer även följer bestämmelserna i EU:s förordning om förmedlingsavgifter.

Kortnätverken anses i dag inte vara betaltjänstleverantörer enligt betaltjänstlagen. Det är dock inte rimligt att tillsynen över dessa särskiljs från tillsynen över de övriga betaltjänstleverantörerna. Finansinspektionen bör vid tillsyn över förordningen även ha ingripande- och sanktionsmöjligheter gentemot kortnätverken. För att tillsynen ska bli heltäckande måste den också omfatta bearbetningsenheter.

Förordningen innehåller dock inte bara regler för betaltjänstleverantörer och bearbetningsenheter, utan även för *betalningsmottagare*. Enligt artikel 10 ska betalningsmottagare som beslutar att inte godta samtliga kort eller andra betalningsinstrument inom ett kortnätverk informera konsumenterna om detta på ett klart och tydligt sätt. Informationen ska anslås på väl synlig plats vid affärens ingång och vid kassan. Är det fråga om distansförsäljning ska informationen tillhandahållas i god tid innan betalaren ingår ett köpeavtal.

Det är alltså fråga om en reglering som tar sikte på konsumentens rätt till information från näringsidkaren. Den regeln faller på ett naturligt sätt inom det tillsynsansvar som Konsumentverket har.

Annorlunda förhåller det sig med artikel 8.6 i förordningen, som i och för sig också innehåller regler som träffar betalningsmottagare. Den artikeln gäller dock i första hand för institut som står under Finansinspektionens tillsyn. Den ger heller inte enbart rättigheter för konsumenter.

Det lämpligaste är därför att tillsynen delas upp mellan myndigheterna, så att Konsumentverket har tillsyn över att reglerna i artikel 10.4 i förordningen om betalningsmottagarens skyldigheter mot konsumenter följs, medan Finansinspektionen har tillsyn över efterlevnaden av övriga delar av förordningen.

Enligt EU:s förordning om förmedlingsavgifter ska de behöriga myndigheterna ha utrednings- och verkställighetsbefogenheter, och det ska finnas bestämmelser om sanktioner för överträdelse av förordningen. Vid utövande av sitt tillsynsansvar ska Konsumentverket därför tillämpa marknadsföringslagen (2008:486) med undantag för bestämmelserna i 29–36 §§ om marknadsstörningsavgift. Finansinspektionen ska tillämpa 8 kap. betaltjänstlagen.

6 Tvistlösning

6.1 Kravet på alternativ tvistlösning

Enligt artikel 15 i EU:s förordning om förmedlingsavgifter ska medlemsstaterna främja lämpliga och effektiva förfaranden för klagomål och prövning utanför domstol, eller vidta motsvarande åtgärder för att avgöra tvister mellan betalningsmottagare och deras betaltjänstleverantörer som uppkommit i samband med tillämpningen av förordningen. Medlemsstaterna ska utse befintliga organ eller inrätta nya sådana. Organen ska vara oberoende av parterna. Medlemsstaterna ska senast den 9 juni 2017 underrätta kommissionen om dessa organ.

6.2 Alternativen i dag

Lagen (1999:116) om skiljeförfarande

Enligt lagen (1999:116) om skiljeförfarande kan näringsidkare i tvister där förlikning är tillåten låta saken prövas av en skiljenämnd, om de har avtalat om det. En skiljenämnd kan också ta upp en fastställelse-talan, och den får pröva konkurrensrättens civilrättsliga verkningar mellan parterna (1 §).

Parterna får bestämma hur många skiljemännen ska vara och hur de ska utses. Om de inte bestämmer något annat ska vardera parten välja en skiljeman och de valda utse den tredje. Om parterna bestämt det eller någon av dem yrkar det kan skiljemän också utses av tingsrätten. Lagen om skiljeförfarande innehåller också förfaranderegler. Parterna ska solidariskt betala skälig ersättning till skiljenämnden för arbete och utlägg.

Stockholms Handelskammars Skiljedomsinstitut (SCC)

Stockholms handelskammare är en regional näringslivsorganisation där företag kan vara medlemmar. Stockholms Handelskammars Skiljedomsinstitut (SCC) är en självständig enhet inom handelskammaren som erbjuder tvistlösning. Det har utvecklats till att bli ett av världens ledande tvistlösningsorgan.

SCC erbjuder skiljeförfarande, förenklat skiljeförfarande, medling, interimistisk skiljeman och handläggning av skiljeförfarande enligt skiljedomsreglerna från FN:s kommission för internationell handelsrätt (UNICITRAL). I ett skiljeförfarande enligt SCC:s regler kan det, beroende på vad parterna kommit överens om och tvistens karaktär, vara en eller flera skiljemän. I ett förenklat förfarande är det alltid endast en skiljeman. Det förenklade förfarandet innebär vidare att parterna bara får ge in ett begränsat antal inlagor och att tidsfristerna är kortare.

Ett förfarande hos SCC förutsätter att parterna har kommit överens om att deras tvister ska lösas genom ett sådant skiljeförfarande. Detsamma gäller om parterna vill att tvisten ska lösas genom ett förenklat skiljeförfarande.

Övriga handelskamrars skiljeråd

Vid sidan av Stockholms Handelskammare finns tio andra regionala handelskamrar. Flera av dessa erbjuder också tvistlösning på motsvarande sätt som SCC.

Förlikning och särskild medling i tvistemål

Även inom ramen för en domstolsprocess kan tvister lösas på annat sätt än genom att rätten prövar saken.

När stämning har utfärdats i ett tvistemål ska enligt 42 kap. 6 § rättegångsbalken förberedelse äga rum. Förberedelsen har till syfte att klarlägga bl.a. om det finns förutsättningar för förlikning eller någon annan samförståndslösning. Rätten ska enligt 42 kap. 17 § rättegångsbalken verka för att parterna förliks eller på annat sätt uppnår en samförståndslösning, om det inte är olämpligt med hänsyn till målets karaktär och övriga omständigheter.

I mål där förlikning om saken är tillåten får rätten med parternas samtycke besluta om särskild medling. Medlaren förordnas av rätten och parterna svarar solidariskt för dennes kostnader.

Hur alternativet utnyttjas i dag

Det är i dag mycket ovanligt att tvister mellan betalningsmottagare och betaltjänstleverantörer avgörs av allmän domstol.

Enligt uppgifter från de största bankerna i Sverige är det vanligast att eventuella tvister löses utom rätta. Det kan vara efter förhandlingar mellan parterna eller efter att något skiljeråd anlitas.

I avtalen mellan betaltjänstleverantörer och betalningsmottagare är det vanligt med avtalsklausuler som hänvisar till Stockholms Handelskammars Skiljedomsinstitut (SCC), och ofta då till institutets förenklade förfarande. Det är också vanligt att Stockholms tingsrätt pekats ut som exklusivt forum.

6.3 Överväganden

Utredningens bedömning: Skyldigheten att erbjuda tvistlösning utanför domstol för tvister som uppkommer i samband med tillämpningen av EU:s förordning om förmedlingsavgifter är uppfylld genom att parterna har tillgång till skiljeförfarande, exempelvis hos något av de skiljedomsinstitut som Sveriges handelskamrar tillhandahåller. Något särskilt organ för tvistlösning i anledning av EU-förordningen om förmedlingsavgifter bör inte inrättas.

Vad innebär kravet på tvistlösning utanför domstol?

Artikel 15 i EU:s förordning om förmedlingsavgifter rubriceras *Förlikning, klagomål och prövning utanför domstol*. I artikeln anges att medlemsstaterna ska säkerställa och främja lämpliga och effektiva förfaranden *eller vidta motsvarande åtgärder*.

Det kan ifrågasättas om förlikning eller särskild medling inom ramen för en domstolsprocess innebär prövning utanför domstol i förordningens mening, eller om det i annat fall kan inrymmas under

”motsvarande åtgärder”. Skiljeförfarande är däremot utan tvekan ett förfarande utanför domstol.

De förfaranden som ska säkerställas ska vara *lämpliga* och *effektiva*. Skiljeförfarande är i allmänhet ett både lämpligt och mycket effektivt sätt för alternativ tvistlösning. Det som brukar anföras till dess nackdel är att det är kostsamt för parterna. Något krav på att förfarandena ska vara kostnadsfria eller tillhandahållas till en låg kostnad ställs dock inte i förordningen. För att begränsa kostnaderna går det dock att använda sig av ett förenklat förfarande. Möjligheterna till förlikning, med eller utan särskild medling, inom ramen för ett tvistemål i domstol för inte heller med sig lika höga kostnader för parterna som ett ordinärt skiljeförfarande. Handläggningen av tvistemål i domstol är å andra sidan i allmänhet långsammare än ett skiljeförfarande. I sådana fall skulle det i och för sig kunna ifrågasättas om kravet på effektivitet är uppfyllt när det gäller förfarandet.

Vilka tvister enligt förordningen kan bli aktuella?

EU-förordningens krav på medlemsstaterna att utse organ för prövning utanför domstol gäller tvister mellan betalningsmottagare och deras betaltjänstleverantörer som uppkommit i samband med tillämpningen av förordningen.

Gemensamt för de möjligheter till alternativ tvistlösning för näringsidkare som i dag finns i Sverige är att de gäller dispositiva mål, dvs. mål där förlikning som saken är tillåten. En skiljenämnd kan även ta upp en fastställelsestalan. En sådan talan ska dock alltid gälla frågan om ett visst *rättsförhållande* består eller inte består. Det saknas möjlighet att få *sakförhållanden* fastställda.

Det är inte givet vad som ligger i uttrycket tvister som uppkommit *i samband med tillämpningen* av EU:s förordning om förmedlingsavgifter. Förordningen grundar inte några direkta rättigheter mellan enskilda näringsidkare och förordningens regler som sådana är inte dispositiva mellan parterna. Påståendet om att en betalningsmottagare eller en betaltjänstleverantör inte uppfyllt sina skyldigheter enligt förordningen borde i allmänhet ge upphov till tillsynsärenden och inte tvistemål.

Dispositiva tvister i anledning av förordningen skulle däremot kunna röra betalningsskyldighet grundad på påstående från en part

att denne lidit ekonomisk skada till följd av att den andra parten åsidosatt sina skyldigheter enligt förordningen.

Sammanfattning och slutsatser

Med hänsyn till att EU:s förordning om förmedlingsavgifter inte i någon större utsträckning reglerar förhållandet mellan betaltjänstleverantörer och betalningsmottagare är det mycket svårt att förutse vilka tvister mellan dem som tillämpningen av förordningen skulle kunna ge upphov till. Därmed går det heller inte att ha någon uppfattning om hur ofta sådana tvister skulle kunna aktualiseras. Det kan konstateras att tvister mellan betaltjänstleverantörer och betalningsmottagare i dag är mycket ovanliga. En förfrågan till Stockholms tingsrätt, Sveriges största allmänna domstol, gav resultatet att det helt saknades kännedom om sådana tvister. Även om nya sorters tvister kan uppstå med anledning av förordningen framstår det mot den bakgrunden inte som rimligt att inrätta något särskilt tvistlösningsinstitut.

För dispositiva tvistemål finns det redan i dag goda möjligheter till alternativ tvistlösning. Om talan väcks i domstol finns dessutom möjligheter till medling och förlikning inom ramen för domstolsprocessen.

Utredningens bedömning är att de möjligheter till alternativ tvistlösning som finns i dag i form av skiljeförfarande, exempelvis hos något av de skiljedomsinstitut som Sveriges handelskamrar tillhandahåller, är tillräckliga för att uppfylla förordningens krav. Skyldigheten enligt förordningen innefattar att *utse* befintliga organ. Ett utpekande av exempelvis ett visst skiljeråd kan dock inte göras, då det skulle riskera att beröva parterna möjligheten att själva avgöra vilken instans som ska pröva eventuella tvister mellan dem. I stället får skyldigheten att utse tvistlösningsorgan uppfyllas genom en hänvisning till att tillräckliga möjligheter till alternativ tvistlösning erbjuds genom de förfaranden som parterna i dag har tillgång till.

7 Konsekvensbeskrivning

Enligt 14–15 a §§ kommittéförordningen (1998:1474) ska en utredning redovisa kostnadsberäkningar och andra konsekvensbeskrivningar för de förslag som lämnas i ett betänkande. Om ett betänkande innehåller förslag till nya eller ändrade regler, ska förslagets konsekvenser anges i enlighet med 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Förmedlingsavgifter vid kortbetalningar har tidigare inte varit reglerade i svensk lagstiftning. Genom EU:s förordning om förmedlingsavgifter införs en reglering som innebär att taknivåer införs för hur stora dessa avgifter får vara. Medlemsstaterna ges vissa möjligheter till nationell reglering i form av andra, i huvudsak lägre tak för inhemska transaktioner. Medlemsstaterna ges vidare möjlighet att under en begränsad tid undanta vissa trepartsbetalningsordningar från förordningens tillämpningsområde vid inhemska transaktioner. Förordningen innebär också att medlemsstaterna är skyldiga att utse en eller flera behöriga myndigheter för tillsyn av förordningens regler.

Förslaget att undanta vissa trepartsbetalningsordningar från tillämpningen av bestämmelserna om tak för förmedlingsavgifter

Utredningen har i avsnitt 4.3 föreslagit att de trepartsbetalningsordningar för kontokort som avses i artikel 1.5 i EU:s förordning om förmedlingsavgifter ska undantas från skyldigheterna i kapitel II i förordningen fram till den 9 december 2018, alltså tre år efter det att de aktuella bestämmelserna ska börja tillämpas. Det innebär att förordningens tak för förmedlingsavgifter under denna tid inte kommer att vara tillämpligt på inhemska transaktioner inom de aktuella trepartsbetalningsordningarna.

Inhemska transaktioner definieras i förordningen som motsatsen till gränsöverskridande transaktioner, dvs. de transaktioner där utgivaren och inlösaren är belägna i olika medlemsstater, eller det kortbaserade betalningsinstrumentet ges ut av en utgivare som är belägen i en annan medlemsstat än försäljningsstället. Det avgörande är alltså inte om betalaren och betalningsmottagaren är belägna i Sverige.

Syftet är att berörda licenstagare och kortnätverk under en övergångstid ska ha möjlighet att se över strukturen i sin affärsmodell. Direkt berörda av regleringen är de företag som genom licensavtal ger ut kort för trepartsbetalningsordningars räkning. I Sverige rör det sig om Swedbank AB och Diners Nordic AB, ägt av SEB, som har licens att ge ut kort för kortnätverken American Express respektive Diners Club.

Det föreslagna undantaget är förenligt med de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till EU, men går utöver de direkta skyldigheterna för medlemsstaterna enligt EU:s förordning om förmedlingsavgifter.

Konsekvenserna av förslaget och en jämförelse av konsekvenserna av att ett undantag inte införs har berörts som en del av övervägandena i avsnitt 4.3. För de berörda licenstagarna och kortnätverken har det stor ekonomisk betydelse att en omställningstid ges. Med hänsyn till den begränsade marknadsandelen och till att betalare och betalningsmottagare har möjlighet att råda över vilket kort som används respektive godtas kan det inte antas medföra några nämnvärda konsekvenser för handlare eller konsumenter. Det föreslagna undantaget ska dessutom bara gälla under begränsad tid.

Förordningens taknivåer för förmedlingsavgifter kommer att börja tillämpas den 9 december 2015. Eftersom det handlar om redan gällande licensavtal bör undantaget tillämpas så snart det är möjligt. Då det i det aktuella fallet i praktiken handlar om att låta den nuvarande ordningen bestå under en övergångstid behövs inte några informationsinsatser eller andra förberedelser.

Taknivåerna för förmedlingsavgifter

Taknivåer för förmedlingsavgifter följer direkt av EU:s förordning om förmedlingsavgifter. Utredningens uppdrag har i den delen omfattat att ta ställning till om Sverige i enlighet med de möjligheter

som ges i förordningen ska införa nationell reglering av taknivåerna för inhemska transaktioner. Utredningens överväganden har mynnat ut i att någon nationell reglering inte bör införas. Det innebär att förordningens taknivåer ska tillämpas även för de inhemska transaktionerna.

Utredningen lämnar i den här delen alltså inte något förslag till nya eller ändrade regler i förhållande till vad som gäller enligt EU:s förordning om förmedlingsavgifter. Utredningen har dock, som en del av övervägandena som lett fram till denna slutsats, övervägt konsekvenserna av att införa nationell reglering. Dessa överväganden finns i avsnitt 4.3. Det kan konstateras att konsekvenserna är oerhört svåra att överblicka och att några entydigt positiva effekter för handlare och konsumenter inte har kunnat påvisas eller kan förmodas bli följden om lägre taknivåer för förmedlingsavgifterna införs än vad som följer av förordningen.

Valet av behöriga myndigheter

Medlemsstaterna förpliktas i EU:s förordning om förmedlingsavgifter att utse behöriga myndigheter för tillsyn över förordningens regler. Att ett tillsynsansvar ska åläggas någon myndighet är alltså inte utredningens förslag. Utredningens överväganden begränsar sig till valet av tillsynsmyndigheter.

När det gäller den begränsade del av förordningen där Konsumentverket föreslås få ett tillsynsansvar gör utredningen följande bedömning. Artikel 10 i EU:s förordning om förmedlingsavgifter begränsar regeln att alla kort måste godtas. Den innebär alltså att en betalningsmottagare som godtar vissa kortbaserade betalningsinstrument som getts ut av en utgivare inte måste godta andra kortbaserade betalningsinstrument som getts ut inom ramen för samma kortnätverk. I artikel 10.4 anges att en betalningsmottagare som valt att inte godta alla kort ska informera konsumenter om detta på ett klart och otvetydigt sätt. Det är den skyldigheten som utredningen har ansett bör falla inom Konsumentverkets tillsyn.

Det har inom utredningens expertgrupp rått enighet kring bedömningen att möjligheten att inte godta samtliga kort eller andra betalningsinstrument inom ett kortnätverk inte kommer att utnyttjas i någon nämnvärd utsträckning. Det bygger dock på antagandet att

lägre förmedlingsavgifter också ger lägre serviceavgifter för handlarna. Om serviceavgifterna inte följer samma utveckling som förmedlingsavgifterna skulle handlarna kunna tänkas agera annorlunda än i dag. Det har också betydelse om det nuvarande förbudet att ta ut kortavgifter direkt från konsumenter kommer att bestå. Givet dessa förutsättningar finns det dock ingenting som i nuläget tyder på att det kommer att bli vanligt att artikel 10.4 i EU:s förordning om förmedlingsavgifter blir tillämplig. Den tillsyn som i praktiken aktualiseras för Konsumentverket är därför av marginell betydelse. Den kan därför i nuläget inte bedömas medföra några kostnadsökningar av betydelse för Konsumentverket.

När det gäller förordningen i övrigt har utredningen ansett att Finansinspektionen ska utses till behörig myndighet. Valet av myndighet påverkar i och för sig inte kostnaden för tillsynen. För den föreslagna myndigheten innebär det dock kostnadsökningar.

Finansinspektionen har bedömt att myndigheten i dag saknar tillräcklig kompetens och tillräckliga resurser för att kunna utöva tillsyn över EU:s förordning om förmedlingsavgifter. För att uppfylla behovet skulle Finansinspektionen initialt behöva rekrytera två personer för tillsynsarbete. Dessa personer kommer det första året att behöva avsätta hela sin arbetstid till att utarbeta rutiner och göra en första granskning av marknaden. Därefter bör det räcka med en årsarbetskraft.

En årsarbetskraft motsvarar ungefär en kostnad på en miljon kronor. Under det första året kan kostnadsökningen för Finansinspektionen alltså uppskattas till omkring två miljoner kr, och därefter omkring en miljon kr per år.

Finansinspektionens tillsynsverksamhet finansieras av tillsynsavgifter. Avgifterna fastställs av regeringen och baseras på den tid Finansinspektionen lägger ned. Betaltjänstleverantörer betalar redan i dag en tillsynsavgift. Stöd för detta finns i 8 kap. 7 § lagen (2010:751) om betaltjänster. Som konstaterades i övervägandena kring valet av tillsynsmyndighet (se avsnitt 5.3) omfattar Finansinspektionens befintliga tillsyn inte kortnätverk eller bearbetningsenheter. Det finns i dag inte heller något stöd för att ta ut avgifter från dessa. Utredningens förslag att utsträcka Finansinspektionens tillsyn till att omfatta kortnätverken samt bearbetningsenheter innefattar därför också en möjlighet att ta ut avgifter från dem.

8 Författningskommentar

Förslaget till lag (0000:000) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om förmedlingsavgifter för kortbaserade betalningstransaktioner

1 § I denna lag finns bestämmelser som kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2015/751 av den 29 april 2015 om förmedlingsavgifter för kortbaserade betalningstransaktioner.

Av paragrafen framgår att lagen innehåller kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om förmedlingsavgifter. Rättsakten är direkt tillämplig i varje medlemsstat.

2 § Kapitel II i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2015/751 ska tillämpas på en sådan trepartsbetalningsordning som avses i artikel 1.5 i nämnda förordning endast om de kortbaserade betalningstransaktionerna i Sverige inom ramen för en sådan betalningsordning för kontokort på årsbasis överstiger tre procent av värdet av alla kortbaserade betalningstransaktioner i Sverige.

Enligt artikel 1.5 i EU:s förordning om förmedlingsavgifter ska en trepartsbetalningsordning för kontokort som ger andra betaltjänstleverantörer licens att ge ut eller lösa in kortbaserade betalningsinstrument, eller ger ut kortbaserade betalningsinstrument med *co-branding*-partner eller genom en agent, anses vara en fyrtallsbetalningsordning för kontokort. Därmed blir också förordningens bestämmelser i kapitel II om taknivåer för förmedlingsavgifter tillämpliga. Av paragrafen följer att dessa trepartsbetalningsordningar – i enlighet med det utrymme för nationell reglering som ges i artikel 1.5 i förordningen – ska undantas från tillämpningen av

kapitel II i förordningen i fråga om inhemska transaktioner i Sverige. Undantaget har motiverats i avsnitt 4.3.

I paragrafen definieras inte vad som är en inhemsk betalningstransaktion. Definitionen finns i EU:s förordning om förmedlingsavgifter. Enligt artikel 2.8 i förordningen är en gränsöverskridande transaktion en kortbaserad betalningstransaktion där utgivaren och inlösaren är belägna i olika medlemsstater eller där det kortbaserade betalningsinstrumentet ges ut av en utgivare som är belägen i en annan medlemsstat än försäljningsstället. En inhemsk betalningstransaktion är enligt artikel 2.9 en kortbaserad betalningstransaktion som inte är gränsöverskridande. Innebörden av att vara belägen någonstans framgår inte närmare i förordningen. Något utrymme för att reglera detta nationellt ges dock inte.

I fråga om omfattningen av undantaget för vissa trepartsbetalningsordningar som annars skulle ha omfattats av bestämmelserna om taknivåer i kapitel II i förordningen anges inte annat än att de transaktioner som görs inom ramen för en sådan trepartsbetalningsordning på årsbasis inte får överstiga tre procent av värdet av alla kortbaserade betalningstransaktioner i Sverige. Det ankommer på den trepartsbetalningsordning som vill åberopa undantaget för att kunna ta ut förmedlingsavgifter som ligger högre än förordningens taknivåer att visa att den är berättigad till ett undantag. Det gäller både för om ett undantag över huvud ska göras och för undantagets fortsatta giltighet om transaktionerna inom dessa trepartsbetalningsordningar ökar på ett sådant sätt att de kommer att överstiga treprocentgränsen.

3 § Behöriga myndigheter enligt artikel 13 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2015/751, i den ursprungliga lydelsen, är

1. Konsumentverket, i fråga om tillämpningen av bestämmelserna om betalningsmottagares skyldigheter mot konsumenter i artikel 10.4 i förordningen, och

2. Finansinspektionen, i fråga om bestämmelserna i förordningen i övrigt.

I paragrafen anges att Konsumentverket och Finansinspektionen är behöriga myndigheter enligt artikel 13 i EU:s förordning om förmedlingsavgifter. Konsumentverkets tillsynsansvar i egenskap av behörig myndighet begränsas till betalningsmottagarens skyldigheter gent-

emot konsumenter enligt artikel 10.4, medan Finansinspektionen får ett tillsynsansvar för bestämmelserna i förordningen i övrigt.

4 § Finansinspektionen har, utöver det tillsynsansvar som följer av 3 §, tillsyn över efterlevnaden av bestämmelsen i 2 §.

I 2 § har ett nationellt undantag från tillämpningen av förordningens bestämmelser om taknivåer för förmedlingsavgifter getts för vissa trepartsbetalningsordningar som annars skulle ha omfattats av tillämpningen. Finansinspektionens tillsynsansvar ska omfatta att även bestämmelserna i den paragrafen följs.

5 § När Konsumentverket utför sina uppgifter som behörig myndighet enligt 3 § tillämpas marknadsföringslagen (2008:486), med undantag för bestämmelserna i 29–36 §§ om marknadsstörringsavgift.

Av artikel 10.4 i EU:s förordning om förmedlingsavgifter följer att betalningsmottagare som beslutar att inte godta samtliga kort eller andra betalningsinstrument inom en betalningsordning för kontokort ska informera konsumenterna om detta på ett klart och otvetydigt sätt och samtidigt informera konsumenterna om att de godtar andra kort och betalningsinstrument i ordningen. Informationen ska enligt artikeln anslås på väl synlig plats vid affärens ingång och vid kassan. Är det fråga om disansförsäljning ska informationen anges på betalningsmottagarens webbplats eller annat lämpligt elektroniskt eller mobilt medium, och tillhandahållas betalaren i god tid innan ett köpeavtal ingås.

Paragrafen innebär att sanktionssystemet i marknadsföringslagen ska tillämpas om information inte lämnas på det sätt som anges i artikel 10.4 i förordningen. Om den som ansvarar för att lämna informationen underlåter detta eller lämnar den på ett oklart, obegripligt, tvetydigt eller annat olämpligt sätt, ska det normalt utgöra vilseledande marknadsföring enligt 10 § marknadsföringslagen. Informationen är väsentlig i marknadsföringslagens mening.

Betalningsmottagaren kan, om övriga förutsättningar enligt marknadsföringslagen är uppfyllda, åläggas att lämna informationen vid äventyr av vite, ett s.k. informationsföreläggande (24 och 26 §§ marknadsföringslagen). En talan om åläggande väcks vid Marknadsdomstolen och får väckas av bl.a. Konsumentombudsmannen. I ett fall

som inte är av större vikt får Konsumentombudsmannen meddela ett informationsföreläggande för godkännande av den berörda näringsidkaren (28 § marknadsföringslagen).

Marknadsföringslagens bestämmelser om marknadsstörningsavgift ska inte tillämpas i de fall som omfattas av paragrafen. Motsvarande undantag finns t.ex. i lagen (2014:1344) med kompletterande bestämmelser till EU:s tåg-, fartygs- och busspassagerarförordningar, lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder och lagen (2011:1268) om investeringssparkonto.

6 § När Finansinspektionen utför sina uppgifter som behörig myndighet enligt 3 § och utövar tillsyn enligt 4 § tillämpas 8 kap. lagen (2010:751) om betaltjänster. Bestämmelser som ger möjlighet till ingripande mot betalningsinstitut ska därvid ge motsvarande möjligheter till ingripande mot betalningsordningar och bearbetningsenheter.

Vid sidan av de avgifter som får tas ut med stöd av 8 kap. 7 § lagen om betaltjänster ska Finansinspektionens verksamhet bekostas av avgifter från betalningsordningar och bearbetningsenheter.

Paragrafen innebär att 8 kap. betaltjänstlagen ska tillämpas när Finansinspektionen utövar tillsyn enligt EU:s förordning om förmedlingsavgifter och 4 § denna lag. De ingripandemöjligheter som ges enligt den lagen ska alltså gälla även här, liksom exempelvis möjligheten att ålägga straffavgifter.

Enligt 8 kap. 1 § betaltjänstlagen gäller vid tillsynen över olika betaltjänstleverantörer de regelverk som reglerar deras respektive verksamhet, om inte annat följer av betaltjänstlagen. I 8 kap. betaltjänstlagen finns möjligheter till ingripande mot betalningsinstitut. Betalningsordningarna, dvs. kortnätverken, är vare sig betalningsinstitut eller betaltjänstleverantörer enligt den nuvarande lydelsen av betaltjänstlagen. Flera artiklar i EU:s förordning om förmedlingsavgifter innehåller dock bestämmelser som riktar sig mot betalningsordningar. Det finns också bestämmelser för bearbetningsenheter. Begreppet bearbetningsenhet definieras i artikel 2 i förordningen. När Finansinspektionen utövar tillsyn över förordningen och över 2 § denna lag ska därför bestämmelser som ger möjlighet till ingripande mot betalningsinstitut ge motsvarande möjligheter till ingripande mot betalningsordningar och bearbetningsenheter.

Av 8 kap. 7 § betaltjänstlagen följer att Finansinspektionens tillsynsverksamhet bekostas av avgifter från betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer. Enligt det föreslagna andra stycket ska Finansinspektionen ges stöd för att ta ut avgifter även från betalningsordningar och bearbetningsenheter.

Ikraftträdande- och upphörandebestämmelserna

Förordningens taknivåer börjar tillämpas en 9 december 2015. Vid den tidpunkten ska alltså ett undantag enligt 2 § gälla. Lagen föreslås därför träda i kraft vid denna tidpunkt.

Det undantag som medlemsstaterna tillåts att ge för vissa trepartsbetalningsordningar i fråga om tillämpningen av förordningens bestämmelser om taknivåer för förmedlingsavgifter är enligt förordningen begränsat i tiden till den 9 december 2018. Vid den tidpunkten ska 2 § därför upphöra att gälla.

Kommittédirektiv 2015:39

Betaltjänster, förmedlingsavgifter och grundläggande betalkonton

Beslut vid regeringssammanträde den 1 april 2015

Sammanfattning

En särskild utredare ska lämna förslag till de lagändringar som krävs i svensk rätt för att genomföra de regler som följer av det pågående arbetet inom EU med anledning av Europeiska kommissionens förslag (KOM [2013] 547) till Europaparlamentets och rådets direktiv om betaltjänster på den inre marknaden och om ändring av direktiven 2002/65/EG, 2013/36/EU och 2009/110/EG samt upphävande av direktiv 2007/64/EG.

Utredaren ska också lämna förslag till de ändringar i svensk lagstiftning som behövs för att komplettera de regler som följer av det pågående arbetet med anledning av kommissionens förslag (KOM [2013] 550) till Europaparlamentets och rådets förordning om förmedlingsavgifter för kortbaserade betalningstransaktioner.

Utredaren ska vidare lämna förslag till de lagändringar som krävs i svensk rätt för att genomföra de regler som följer av Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/92/EU av den 23 juli 2014 om jämförbarhet för avgifter som avser betalkonto, byte av betalkonto och tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner.

Uppdraget ska redovisas senast den 4 januari 2016.

Betaltjänstdirektivet och motsvarande svenska regler

Gällande svensk reglering

Till grund för det nuvarande svenska regelverket om betaltjänster ligger betaltjänstdirektivet (Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/64/EG av den 13 november 2007 om betaltjänster på den inre marknaden och om ändring av direktiven 97/7/EG, 2002/65/EG och 2006/48/EG samt upphävande av direktiv 97/5/EG). Betaltjänstdirektivet har genomförts i svensk rätt genom lagen (2010:751) om betaltjänster, kallad betaltjänstlagen, och lagen (2010:738) om obehöriga transaktioner med betalningsinstrument (se prop. 2009/10:220 och prop. 2009/10:122).

Betaltjänstlagen innehåller bestämmelser om betaltjänster som tillhandahålls i Sverige och utförs inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) i euro eller i någon annan av EES-ländernas valutor. I lagen finns också bestämmelser om betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer. Lagen innehåller vidare bestämmelser om tillståndsplikt för tillhandahållande av betaltjänster, betalningsinstituts och registrerade betaltjänstleverantörers rörelse, informationskrav vid tillhandahållande av betaltjänster, genomförande av betaltjänster, behandling av personuppgifter, tillträde till betalningssystem, tillsyn och ingripanden. Föreskrifter som kompletterar lagen finns i förordningen (2010:1008) om betaltjänster och Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2010:3) om betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer.

Lagen om obehöriga transaktioner med betalningsinstrument innehåller bestämmelser om vilka skyldigheter en kontohavare har vid användningen av ett betalningsinstrument och vilket betalningsansvar som gäller vid obehöriga transaktioner.

Förslaget till betaltjänstdirektiv

Europeiska kommissionen lämnade den 24 juli 2013 förslag till ett reviderat direktiv om betaltjänster på den inre marknaden och om ändring av direktiven 2002/65/EG, 2013/36/EG och 2009/110/EG samt upphävande av direktiv 2007/64/EG, kallat betaltjänstdirektivet.

Förslaget till direktiv innebär dels att en stor del av reglerna i 2007 års betaltjänstdirektiv överförs mer eller mindre oförändrade till det nya direktivet, dels att det införs nya regler eller regler som är mer utförliga än motsvarande regler i 2007 års direktiv.

Den föreslagna regleringen innehåller bl.a. följande förändringar.

- Tillämpningsområdet utökas i fråga om geografiskt område och valutor.
- Bestämmelser om tredjepartsbetaltjänstleverantörer införs.
- Skyddskraven för betalningsinstitut effektiviseras och harmoniseras ytterligare.
- En webbportal inrättas vid Europeiska bankmyndigheten (Eba).
- Taket för när medlemsstaterna ska kunna medge undantag för små aktörer sänks.
- Bestämmelserna om betalningsinstitutens tillgång till betalkonto och tillträde till betalningssystem justeras för att säkerställa lika behandling av olika kategorier av auktoriserade betaltjänstleverantörer.
- Användningen av tilläggsavgifter harmoniseras ytterligare och anpassas till bl.a. förordningen om förmedlingsavgifter.
- Bestämmelserna om ansvarsfördelningen mellan inblandade leverantörer vid icke auktoriserade betalningstransaktioner anpassas så att även tredjepartsbetaltjänstleverantörer omfattas.
- Tillämpningsområdet för tvistlösning utanför domstol utökas.
- Eba ges uppdraget att på ett antal områden ta fram riktlinjer eller tekniska standarder för tillsyn.

Förslaget till förordning om förmedlingsavgifter

Europeiska kommissionen presenterade den 24 juli 2013 förslag till en förordning om förmedlingsavgifter för kortbaserade betalningstransaktioner. Förslaget innebär att gemensamma regler för förmedlingsavgifter (även kallade mellanbanksavgifter) fastställs för kortbaserade betalningstransaktioner inom EU.

I förordningen föreslås bestämmelser om taknivåer för förmedlingsavgifter. Förslaget innehåller också bestämmelser om redovisning och om krav som ställs på kortsystem och betaltjänstleverantörer. Förordningens tillämpningsområde omfattar samtliga kortbetalningar som görs inom EU. Företagskort och s.k. trepartssystem föreslås dock undantas från bestämmelserna om taknivåer för förmedlingsavgifter. Flertalet av de kredit- och debetkort som innehas av konsumenter kommer att omfattas av bestämmelserna om taknivåer.

Därutöver finns bestämmelser som riktar sig till medlemsstaterna och som avser sanktioner, klagomålshantering och tvistlösning.

Betalkontodirektivet

Genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/92/EU av den 23 juli 2014 om jämförbarhet för avgifter som avser betalkonto, byte av betalkonto och tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner, kallat betalkontodirektivet, införs en ram för skydd av konsumenters rättigheter i samband med tillgång till och användning av betalkonton. Regleringen tar sikte på bl.a. följande områden:

- Rätt för konsumenter som är lagligen bosatta inom EU att öppna och använda betalkonton med grundläggande funktioner samt rätt till tvistlösning utanför domstol.
- Tjänster som bl.a. möjliggör insättning av medel på betalkonto och uttag av kontanter.
- Tjänster för byte av betalkonton som tillhandahålls av betaltjänstleverantörer till konsumenter.
- Insyn i och jämförbarhet mellan avgifter som tas ut av konsumenter för betalkonton.
- Behöriga myndigheter och deras arbetsuppgifter.
- Sanktioner.

Uppdraget

Det finns behov av att analysera och överväga ett antal frågor med anledning av förslaget till betaltjänstdirektiv, förslaget till förordning om förmedlingsavgifter och betalkontodirektivet. En särskild utredare bör få i uppdrag att göra detta.

Utredaren ska analysera vilka ändringar av den svenska lagstiftningen som behövs för att dels anpassa den till EU-förordningen, dels genomföra EU-direktiven. Utredaren ska ta fram underlag och utarbeta de författningsförslag som bedöms som lämpliga och ändamålsenliga. I sitt arbete ska utredaren beakta arbetet inom EU med framtagande av delegerade akter till direktiven.

I fråga om betaltjänstdirektivet ska utredaren särskilt överväga vilka lagstiftningsåtgärder som behöver vidtas för att säkerställa dels betalningsinstitutens tillgång till betalkonto, dels att tillträdesreglerna till betalningssystem är objektiva, icke-diskriminerande och proportionella.

I fråga om betalkontodirektivet ska utredaren särskilt överväga vilka lagstiftningsåtgärder som behöver vidtas för att möjliggöra insättning och uttag av kontanter på betalkonto. Utredaren ska vidare ta ställning till om det finns behov av att helt eller delvis utvidga regelverket till att avse andra aktörer än konsumenter, om befintliga tjänster för byte av betalkonto fungerar och hur identifieringsfrågorna ska hanteras.

EU-direktiven innebär en reglering som i stora delar är fullt harmoniserad. På vissa områden öppnar dock direktiven upp möjligheter för medlemsstaterna att göra nationella val och att i vissa fall ställa mer långtgående krav. Utredaren ska därför analysera och ta ställning till hur dessa optioner ska genomföras.

Utredaren ska vidare analysera och överväga om det finns behov av att behålla eller införa andra bestämmelser än de som föreskrivs i direktiven och, i den mån direktiven ger medlemsstaterna denna möjlighet, utarbeta författningsförslag som bedöms som lämpliga och ändamålsenliga för den svenska regleringen. I de fall direktiven ger medlemsstaterna möjlighet att ställa upp mer långtgående krav ska behovet av ett starkt konsumentskydd beaktas.

En EU-förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater inom EU. Förslaget till förordning om förmedlingsavgifter innebär emellertid att nuvarande lagregler behöver

ändras för att anpassas till förordningen. Det finns därför ett behov av att analysera och överväga ett antal frågor med anledning av förslaget till förordning. På vissa områden öppnar förordningen även upp möjligheter för medlemsstaterna att göra nationella val. Utredaren ska därför analysera och ta ställning till hur dessa optioner ska genomföras. Utredaren ska i sitt arbete beakta att förordningen föreslås träda i kraft den tjugonde dagen efter offentliggörandet i Europeiska unionens officiella tidning.

Utredarens huvuduppgifter är således att

- analysera direktiven och utarbeta de författningsförslag som behövs för att genomföra direktiven i svensk rätt,
- ta fram underlag och utarbeta de författningsförslag som bedöms som lämpliga och ändamålsenliga med hänsyn till framför allt behovet av ett starkt konsumentskydd, i de fall direktiven ger medlemsstaterna möjlighet att ställa upp mer långtgående krav,
- beakta arbetet inom EU med framtagande av delegerade akter till direktiven, och
- analysera vilka ändringar av den svenska lagstiftningen som behövs för att anpassa den till de regler som föreslås i förordningen och utarbeta nödvändiga författningsförslag.

Konsekvensbeskrivningar

Utredaren ska utifrån de regler som föreslås lämna en redovisning av de konsekvenser och kostnader som uppstår för betaltjänstanvändare, betaltjänstleverantörer, tredjepartsbetaltjänstleverantörer, övriga fysiska och juridiska personer samt Finansinspektionen och staten i övrigt. I uppdraget ingår att särskild hänsyn ska tas till dessa och övriga konsekvenser redan vid utformningen av förslagen.

Samråd och redovisning av uppdraget

Utredaren ska i sitt arbete samråda med berörda myndigheter, organisationer och företag som har relevans för utredningsuppdraget samt samråda med andra utredningar om genomförande av EU-rättsakter på finansmarknadsområdet i frågor som är gemensamma.

Utredaren ska beakta relevant arbete som pågår inom Regeringskansliet och inom EU samt hålla sig informerad om arbetet i andra länder inom EES med att genomföra direktiven. Utredaren ska även följa Europeiska kommissionens och Ebas arbete med regler som ska komplettera direktiven.

Uppdraget ska redovisas senast den 4 januari 2016. Eventuella förslag som har betydelse för framttagande av kompletterande regler till förordningen om förmedlingsavgifter ska delredovisas senast den 17 augusti 2015.

(Finansdepartementet)

I

(Lagstiftningsakter)

FÖRORDNINGAR

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EU) 2015/751

av den 29 april 2015

om förmedlingsavgifter för kortbaserade betalningstransaktioner

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 114.1,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska centralbankens yttrande ⁽¹⁾,med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ⁽²⁾,i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet ⁽³⁾, och

av följande skäl:

- (1) En fragmenterad inre marknad skadar konkurrenskraften, tillväxten och sysselsättningen inom unionen. För en väl fungerande inre marknad är det nödvändigt att undanröja de direkta och indirekta hinder som står i vägen för en väl fungerande och fullbordad integrerad marknad för elektroniska betalningar där det inte görs någon åtskillnad mellan nationella och gränsöverskridande betalningar.
- (2) Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/64/EG ⁽⁴⁾ skapade en rättslig grund för en inre marknad för betalningar i hela unionen eftersom det avsevärt har underlättat betaltjänstleverantörernas verksamhet genom att skapa enhetliga regler om tillhandahållande av betaltjänster.
- (3) Genom Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 924/2009 ⁽⁵⁾ fastställdes principen att de avgifter som användare betalar vid en gränsöverskridande betalning i euro ska vara desamma som för en motsvarande betalning inom en medlemsstat, inklusive kortbaserade betalningstransaktioner som omfattas av den här förordningen.
- (4) Genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 260/2012 ⁽⁶⁾ fastställdes regler för betalningar och autogireringar i euro på den inre marknaden, men kortbaserade betalningstransaktioner ingick inte i förordningens tillämpningsområde.

⁽¹⁾ EUT C 193, 24.6.2014, s. 2.⁽²⁾ EUT C 170, 5.6.2014, s. 78.⁽³⁾ Europaparlamentets ståndpunkt av den 10 mars 2015 (ännu ej offentliggjord i EUT) och rådets beslut av den 20 april 2015.⁽⁴⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/64/EG av den 13 november 2007 om betaltjänster på den inre marknaden och om ändring av direktiven 97/7/EG, 2002/65/EG, 2005/60/EG och 2006/48/EG samt upphävande av direktiv 97/5/EG (EUT L 319, 5.12.2007, s. 1).⁽⁵⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 924/2009 av den 16 september 2009 om gränsöverskridande betalningar i gemenskapen och om upphävande av förordning (EG) nr 2560/2001 (EUT L 266, 9.10.2009, s. 11).⁽⁶⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 260/2012 av den 14 mars 2012 om antagande av tekniska och affärsmässiga krav för betalningar och autogireringar i euro och om ändring av förordning (EG) nr 924/2009 (EUT L 94, 30.3.2012, s. 22).

- (5) Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU ⁽¹⁾ syftar till att harmonisera vissa regler om avtal som ingåtts mellan konsumenterna och marknadsaktörer, inklusive regler om avgifter för olika betalningsmedel; på grundval av dessa regler ska medlemsstaterna förbjuda marknadsaktörer att ålägga konsumenterna, vid användning av ett visst betalningsmedel, avgifter som överstiger marknadsaktörens faktiska kostnader för användningen av sådana medel.
- (6) Säkra, effektiva, konkurrenskraftiga och innovativa elektroniska betalningar är mycket viktiga för att konsumenterna, handlare och företag ska kunna utnyttja den inre marknaden fullt ut, särskilt eftersom den globala utvecklingen går mot e-handel.
- (7) Några medlemsstater har utfärdat eller utarbetat för närvarande lagstiftning för att direkt eller indirekt reglera förmedlingsavgifter i fråga om ett antal ärenden, däribland tak för förmedlingsavgifter på olika nivåer, handlaravgifter, regler om att alla kort ska godtas och styråtgärder. I vissa medlemsstater varierar de befintliga administrativa besluten avsevärt. För att öka samstämmigheten mellan de olika förmedlingsavgifterna emotses ytterligare regleringsåtgärder på nationell nivå som ska åtgärda nivåerna på eller diskrepanserna mellan de avgifterna. Sådana nationella åtgärder skulle antagligen leda till avsevärda svårigheter att fullborda den inre marknaden på området kortbaserade betalningstransaktioner och internet- och mobilbetalningar baserade på kort och skulle utgöra ett hinder för friheten att tillhandahålla tjänster.
- (8) Kontokort är det vanligaste elektroniska betalningsmedlet vid inköp i detaljhandeln. Integrationen av unionens kontokortsmarknad är dock långt ifrån slutförd eftersom många betalningslösningar inte kan utvecklas utanför de nationella gränserna och nya alleuropeiska aktörer inte kan etablera sig på marknaden. Hindren för en effektivt fungerande kortmarknad behöver undanröjas, även på området kortbaserade betalningstransaktioner och internet- och mobilbetalningar baserade på kort.
- (9) För att den inre marknaden ska fungera effektivt bör användningen av elektroniska betalningar främjas och underlättas till förmån för handlare och konsumenterna. Kort och andra elektroniska betalningsmedel kan användas på ett mer flexibelt sätt, bl.a. genom internetbetalningar, för att den inre marknaden och e-handeln ska kunna utnyttjas, och elektroniska betalningar ger också handlare potentiellt säkra betalningar. Kortbaserade betalningstransaktioner i stället för kontanta betalningar kan därför gynna handlare och konsumenterna, under förutsättning att avgifterna för att använda betalningsordningar för kontokort fastställs till en nivå som är ekonomiskt effektiv och samtidigt bidrar till rättvis konkurrens, innovationer och att nya aktörer kan etablera sig på marknaden.
- (10) Förmedlingsavgifter är avgifter som vanligtvis tillämpas mellan inlösande och utgivande betaltjänstleverantörer som tillhör en särskild betalningsordning för kontokort. Förmedlingsavgifter utgör huvuddelen av de avgifter som handlare betalar till inlösande betaltjänstleverantörer för varje kortbaserad betalningstransaktion. Handlare överför i sin tur de kortkostnaderna, liksom samtliga övriga kostnader, till priserna på varor och tjänster. Konkurrensen mellan betalningsordningar för kontokort för att övertyga betaltjänstleverantörer att ge ut deras kort leder till högre snarare än lägre förmedlingsavgifter på marknaden, i motsats till konkurrensens normala verkan på priserna i en marknadsekonomi. Förutom att leda till en enhetlig tillämpning av konkurrensbestämmelserna när det gäller förmedlingsavgifterna skulle en reglering av sådana avgifter förbättra den inre marknads funktionssätt samt bidra till att minska transaktionskostnaderna för konsumenterna.
- (11) De olika befintliga förmedlingsavgifterna och deras nivåer leder till att nya alleuropeiska aktörer vilkas affärsmodeller har lägre eller inga förmedlingsavgifter inte får tillträde till marknaden, vilket hindrar potentiella stordriftsfördelar och resulterande effektivitetsvinster. Detta påverkar handlare och konsumenterna negativt och hämmar innovationer. Eftersom alleuropeiska aktörer åtminstone skulle behöva erbjuda utgivare den högsta förmedlingsavgiftsnivån på den marknad som de vill tillträda leder detta också till en bestående marknadsfragmentering. Nuvarande nationella ordningar som har låga eller inga förmedlingsavgifter kan också tvingas att lämna marknaden till följd av trycket från bankerna om högre intäkter från förmedlingsavgifter. Detta resulterar i ett begränsat urval för konsumenterna och handlare, högre priser och en lägre kvalitet på betaltjänster samt även begränsade möjligheter att använda alleuropeiska betalningslösningar. Dessutom kan handlare inte utnyttja skillnaden i avgifter genom att använda kortbetalningstjänster som tillhandahålls av banker i andra medlemsstater. Betalningsordningar för kontokort tillämpar särskilda regler som kräver att förmedlingsavgiften för varje betalningstransaktion debiteras av *försäljningsstället* (handlarens land), på grundval av sina territoriella licensbestämmelser. Detta krav hindrar inlösare från att på ett ändamålsenligt sätt tillhandahålla sina tjänster över

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU av den 25 oktober 2011 om konsumenträttigheter och om ändring av rådets direktiv 93/13/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/44/EG och om upphävande av rådets direktiv 85/577/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG (EUT L 304, 22.11.2011, s. 64).

gränserna. Detta kan dessutom hindra handlarna från att minska sina betalningskostnader till gagn för konsumenterna.

- (12) Kommissionen och de nationella konkurrensmyndigheterna har inte kunnat avhjälpa situationen genom att tillämpa befintlig lagstiftning.
- (13) För att undvika fragmentering av den inre marknaden och en betydande snedvridning av konkurrensen på grund av skillnader i lagar och administrativa beslut behövs det i enlighet med artikel 114 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt åtgärder för att hantera problemet med höga och varierande förmedlingsavgifter så att betaltjänstleverantörer kan tillhandahålla sina tjänster över gränserna och så att konsumenter och handlare får möjlighet att utnyttja gränsöverskridande tjänster.
- (14) Tillämpningen av denna förordning bör inte påverka tillämpningen av unionens konkurrensregler och nationella konkurrensregler. Den bör inte hindra medlemsstaterna från att behålla eller införa lägre tak eller åtgärder med liknande syfte eller effekt genom den nationella lagstiftningen.
- (15) För att underlätta den inre marknads funktion vad gäller kortbaserade betalningar och internet- och mobilbetalningar baserade på kort och gynna konsumenter och handlare bör denna förordning tillämpas på utgivande och inlösen av kortbaserade betalningstransaktioner inom och över de nationella gränserna. Om handlare kan välja en inlösare utanför den egna medlemsstaten (*gränsöverskridande inlösen*), vilket gynnas av att det fastställs samma högsta nivå på förmedlingsavgifter för både inhemska och gränsöverskridande inlösentransaktioner och förbud mot territoriella licensavtal, bör nödvändig rättslig klarhet kunna tryggas och snedvridning av konkurrensen mellan olika betalningsordningar för kontokort undvikas.
- (16) Till följd av ensidiga initiativ och åtaganden som gjorts i samband med konkurrensförfaranden genomförs redan nu många gränsöverskridande kortbaserade betalningstransaktioner i unionen i enlighet med de maximala förmedlingsavgifterna. För att åstadkomma rättvis konkurrens på marknaden för inlösentjänster bör bestämmelserna om gränsöverskridande och inhemska transaktioner tillämpas samtidigt och inom en rimlig period efter denna förordnings ikraftträdande, med hänsyn till svårigheterna och komplikationerna i samband med den omställning av betalningsordningar för kontokort som fastställs i denna förordning.
- (17) Det finns två huvudtyper av kreditkort på marknaden. Med kort med uppskjuten debitering debiteras kortinnehavarens konto med det totala transaktionsbeloppet vid en specifik tidpunkt som överenskommits i förväg, vanligen en gång per månad, utan att någon ränta betalas. Med andra kreditkort kan kortinnehavaren använda en kreditfacilitet för att återbetala en del av det belopp som han är skyldig vid en senare tidpunkt än vad som angivits tillsammans med ränta eller andra kostnader.
- (18) Alla debetkorts- och kreditkortsbaserade betalningstransaktioner bör vara föremål för en maximal förmedlingsavgift.
- (19) Av konsekvensbedömningen framgår att ett förbud mot förmedlingsavgifter för debetkortstransaktioner skulle främja kortacceptans, kortanvändning, den inre marknads utveckling samt medföra fler fördelar för handlare och konsumenter än ett tak som fastställs på en högre nivå. Dessutom skulle det undvikas att nationella betalningsordningar för kontokort med mycket låga eller inga förmedlingsavgifter för debetkortstransaktioner skulle påverkas negativt av ett högre tak på grund av gränsöverskridande expansion eller aktörer som är nya på marknaden och som höjer avgiftsnivåerna till taknivån. Ett förbud mot förmedlingsavgifter för debetkortstransaktioner kan också möta hotet från export av förmedlingsavgiftsmodellen till nya, innovativa betaltjänster, såsom mobila system eller onlinesystem.
- (20) Taken i denna förordning grundas på den så kallade *merchant indifference*-metoden (MIT) som utvecklats i den ekonomiska litteraturen. Med hjälp av denna metod fastställs den avgiftsnivå som handlaren är beredd att betala vid en jämförelse av kostnaden för att en kund betalar med kontokort och kostnaden för andra betalningsmedel (kontanter) (med beaktande av de avgifter som betalas till inlösande banker, dvs. serviceavgiften och förmedlingsavgiften). Därmed stimuleras användningen av effektiva betalningsinstrument genom att främja de kort som ger större transaktionsfördelar medan man undviker oproportionerliga handlaravgifter, vilket skulle innebära dolda kostnader för andra konsumenter. De kollektiva förmedlingsavgiftsarrangemangen skulle kunna leda till alltför höga handlaravgifter eftersom handlare ogärna nekar kostsamma betalningsinstrument då de är rädda att förlora kunder. Det har visat sig att dessa nivåer är proportionerliga eftersom de inte äventyrar verksamheten hos de internationella betalningsordningarna för kontokort och betaltjänstleverantörerna. De är också fördelaktiga för handlare och konsumenter och tryggar rättssäkerheten.

- (21) Såsom framgår av konsekvensbedömningen har icke desto mindre förmedlingsavgifterna i vissa medlemsstater utvecklats på ett sätt som gör det möjligt för konsumenterna att dra nytta av effektiva debetkortsmarknader vad avser kortacceptans och kortanvändning med lägre förmedlingsavgifter än *merchant-indifference*-nivån. Medlemsstaterna bör därför kunna fastställa lägre förmedlingsavgifter för inhemska debetkortstransaktioner.
- (22) För att säkerställa att debetkortsavgifter fastställs till en nivå som är ekonomiskt effektiv med beaktande av de inhemska debetkortsmarknadernas struktur bör dessutom möjligheten att låta taken för förmedlingsavgiften ta sig uttryck i en schablonsats behållas. En schablonsats kan även främja kortbaserade betalningar av små belopp (*mikrobetalningar*). Det bör också vara möjligt att tillämpa en sådan schablonsats i kombination med en procentsats, under förutsättning att summan av sådana förmedlingsavgifter inte överstiger den bestämda procentandelen av det totala årliga, inhemska transaktionsvärdet inom varje betalningsordning för kontokort. Vidare bör det vara möjligt att för varje transaktion fastställa ett lägre procentuellt förmedlingsavgiftstak och att införa ett fast maximibelopp för det avgiftsbelopp som är resultatet av den tillämpliga procentsatsen för varje transaktion.
- (23) Med beaktande av det faktum att denna förordning innebär en harmonisering för första gången i ett sammanhang där befintliga betalningsordningar för debetkort och förmedlingsavgifter är mycket olika, är det vidare nödvändigt med flexibilitet för inhemska kontokortsmarknader. Därför bör medlemsstaterna, med avseende på inhemska debetkortstransaktioner under en rimlig övergångsperiod, för alla debetkortstransaktioner inom varje betalningsordning för kontokort kunna tillämpa en vägd genomsnittlig förmedlingsavgift som inte överstiger 0,2 % av det årliga genomsnittliga transaktionsvärdet med hänvisning till alla inhemska debetkortstransaktioner inom varje betalningsordning för kontokort. Beträffande det tak för förmedlingsavgiften som beräknas på det genomsnittliga årliga transaktionsvärdet inom en betalningsordning för kontokort är det tillräckligt om en betaltjänstleverantör deltar i en betalningsordning för kontokort (eller ett annat slag av avtal mellan betaltjänstleverantörer) där en vägd genomsnittlig förmedlingsavgift på högst 0,2 % för samtliga inhemska debetkortstransaktioner tillämpas. Även här kan en schablonavgift eller en procentuell avgift eller en kombination av dessa tillämpas, under förutsättning att det vägda genomsnittliga övre taket respekteras.
- (24) För att fastställa de relevanta taken för förmedlingsavgiften för inhemska debetkortstransaktioner är det lämpligt att tillåta att de nationella behöriga myndigheter som ansvarar för efterlevnaden av denna förordning samlar in information om volym och värde för samtliga debetkortstransaktioner inom en betalningsordning för kontokort eller debetkortstransaktioner för en eller flera leverantörer av betaltjänster. Följaktligen bör betalningsordningar för kontokort och betaltjänstleverantörer vara skyldiga att tillhandahålla relevanta uppgifter till nationella behöriga myndigheter i enlighet med de myndigheternas föreskrifter och de tidsfrister dessa fastställer. Rapporteringsskyldigheterna bör utvidgas till att omfatta betaltjänstleverantörer såsom utgivare eller inlösare, och inte endast betalningsordningar för kontokort, för att se till att all relevant information görs tillgänglig för de behöriga myndigheterna som i vilket fall som helst bör kunna kräva att sådan information samlas in via betalningsordningar för kontokort. Det är också viktigt att medlemsstaterna säkerställer en lämplig nivå på tillhandahållandet av relevanta uppgifter när det gäller tillämpliga tak för förmedlingsavgiften. Med tanke på att betalningsordningar för kontokort i allmänhet inte är betaltjänstleverantörer som är föremål för tillsyn, får de behöriga myndigheterna kräva att information som överlämnas av dessa enheter attesteras av en oberoende revisor.
- (25) Vissa betalningsinstrument på inhemsk nivå tillåter att betalaren initierar kortbaserade betalningstransaktioner där det inte går att särskilja debetkortstransaktioner från kreditkortstransaktioner i betalningsordningar för kontokort. Kortinnehavarens val är okända för betalningsordningar för kontokort och inlösaren och följaktligen har betalningsordningar för kontokort inte möjlighet att tillämpa de olika tak som fastställts i denna förordning för debetkorts- respektive kreditkortstransaktioner, som kan åtskiljas på grundval av den överenskomna tidpunkten för debitering av betalningstransaktionerna. Med tanke på behovet av att bevara befintliga företagsmodellers funktionsduglighet genom att undvika omotiverade eller alltför höga kostnader för efterlevnaden av lagstiftningen och vikten av att säkerställa tillräckligt lika villkor för de olika kategorierna av kontokort är det lämpligt att tillämpa samma regel som fastställs i denna förordning för debetkortstransaktioner på sådana inhemska betalningstransaktioner med *universella kort*. De betalningsinstrumenten bör emellertid ges längre tidsperiod för anpassning. Genom undantag och under en övergångsperiod på 18 månader från denna förordnings ikraftträdande bör därför medlemsstaterna kunna fastställa en maximal andel av inhemska betalningstransaktioner med universella kort som anses vara likvärdiga med kreditkortstransaktioner. Kreditkortstaket kan t.ex. tillämpas på den fastställda andelen av det totala värdet av handlares eller inlösares transaktioner. Det matematiska resultatet av bestämmelserna torde sedan motsvara tillämpningen av ett enda tak på förmedlingsavgifter för inhemska betalningstransaktioner som genomförs med universella kort.

- (26) Denna förordning bör omfatta alla transaktioner där betalarens betaltjänstleverantör och betalningsmottagarens betaltjänstleverantör är belägna i unionen.
- (27) I enlighet med principen om teknikneutralitet som anges i den digitala agendan för Europa bör denna förordning gälla för kortbaserade betalningstransaktioner oavsett den miljö där transaktionen äger rum, bl.a. genom finansiella betalningsinstrument och tjänster som kan vara mobila eller tillgängliga offline eller online.
- (28) Kortbaserade betalningstransaktioner utförs normalt på grundval av två huvudsakliga affärsmodeller, s.k. *trepartsbetalningsordning för kontokort* (kortinnehavare – ordning för inlösen och utgivande – handlare) och *fyrpartsbetalningsordning för kontokort* (kortinnehavare – utgivande bank – inlösande bank – handlare). Många fyrpartsbetalningsordningar för kontokort använder en explicit förmedlingsavgift, som oftast är multilateral. För att ta hänsyn till förekomsten av implicita förmedlingsavgifter och bidra till att skapa lika villkor bör de trepartsbetalningsordningar för kontokort som använder betaltjänstleverantörer som utgivare eller inlösare anses vara fyrpartsbetalningsordningar för kontokort och de bör följa samma regler, samtidigt som öppenhet och andra företagsrelaterade regler bör gälla för alla leverantörer. Med tanke på de särdrag som dessa trepartsbetalningsordningar för kontokort uppvisar är det dock lämpligt att under en övergångsperiod då medlemsstaterna får besluta att inte tillämpa reglerna för tak för förmedlingsavgiften om sådana ordningars marknadsandel är mycket begränsad i den berörda medlemsstaten.
- (29) Utgivningstjänsten är grundad på ett avtalsförhållande mellan utgivaren av betalningsinstrumentet och betalaren, oberoende av om utgivaren innehar medlen för betalarens räkning. Utgivaren tillhandahåller betalaren kontokort, godkänner transaktioner vid terminaler eller deras motsvarighet och kan garantera betalning till inlösaren för transaktioner som överensstämmer med reglerna för den relevanta ordningen. Att endast tillhandahålla kontokort eller tekniska tjänster, t.ex. att bara bearbeta och lagra uppgifter, innebär inte ett utgivande.
- (30) Inlösentjänsten utgör en kedja med operationer, från inledandet av en kortbaserad betalningstransaktion till överföringen av medel till betalningsmottagarens betalkonto. Inlösen är organiserad på olika sätt beroende på medlemsstaten i fråga och befintlig affärsmodell. Därför är det inte alltid som den betaltjänstleverantör som betalar förmedlingsavgiften har ett direkt avtal med betalningsmottagaren. Mellanhänder som tillhandahåller en del av inlösentjänsterna men som inte har något direkt avtalsförhållande med betalningsmottagaren bör icke desto mindre omfattas av definitionen av inlösare i denna förordning. Inlösentjänsten tillhandahålls oberoende av om inlösaren innehar medlen för betalningsmottagarens räkning. Tekniska tjänster, t.ex. att bara bearbeta och lagra uppgifter eller drift av terminaler, innebär inte inlösen.
- (31) Det är viktigt att se till att bestämmelserna om de förmedlingsavgifter som ska betalas eller mottas av betaltjänstleverantörer inte kringgås genom alternativa avgiftsflöden till utgivarna. För att detta ska undvikas bör *nettokompensationen* för de avgifter som utgivaren betalat eller mottagit, inbegripet eventuella auktorisationsavgifter, från eller till en betalningsordning för kontokort, en inlösare eller varje annan mellanhand anses vara en förmedlingsavgift. När förmedlingsavgiften beräknas för att kontrollera om åtgärderna kringgås bör totalbeloppet för betalningar eller incitament som en utgivare mottagit av en betalningsordning för kontokort för reglerade transaktioner beaktas med avdrag för de avgifter som utgivaren betalat till betalningsordningen för kontokort. De betalningar, incitament och avgifter som beaktas kan vara direkta (dvs. volymbaserade eller transaktionsspecifika) eller indirekta (bl.a. marknadsföringsincitament, bonusar, rabatter vid vissa transaktionsvolym). Vid bedömning av huruvida denna förordnings bestämmelser kringgås bör särskild hänsyn tas till de vinster som tillfaller utgivare och som resulterar från särskilda program som utgivare driver gemensamt med betalningsordningar för kontokort, samt intäkter från bearbetning, licensavgifter och andra avgifter som genererar intäkter för kortorganisationerna. När så är lämpligt och om det styrks av andra objektiva faktorer, kan även utgivandet av kontokort i tredjeländer beaktas, vid bedömningen av om denna förordning eventuellt kan ha kringgåts.
- (32) Konsumenterna är ofta inte medvetna om de avgifter som handlarna betalar för de betalningsinstrument som de använder. Samtidigt kan ett antal incitament som tillämpas av utgivare (t.ex. resevouchar, bonusar, rabatter, återbetalning av vissa belopp, kostnadsfria försäkringar osv.) styra konsumenterna till att använda betalningsinstrument som därmed genererar höga avgifter för utgivare. För att motverka detta bör åtgärderna med restriktioner för förmedlingsavgifter endast tillämpas på kontokort som har blivit massprodukter och som det i allmänhet är svårt för handlarna att neka att ta emot eftersom de ges ut och används i stor utsträckning (dvs. debet- och kreditkort för konsumenter). För att stärka en effektivt fungerande marknad i icke-reglerade delar av sektorn och för att begränsa överföring av verksamhet från de reglerade till de icke-reglerade delarna av sektorn är det nödvändigt att anta en rad åtgärder, bl.a. att separera ordningar och infrastruktur, att betalningsmottagaren kan rikta styråtgärder mot betalaren och att betalningsmottagaren kan välja vilka betalningsinstrument som godtas.

- (33) En separation av ordningarna och infrastrukturen bör ge alla bearbetare möjlighet att konkurrera om ordningarnas kunder. Eftersom bearbetningskostnaderna utgör en betydande del av de sammanlagda kostnaderna vid kortbetalningar är det viktigt att denna del av värdekedjan öppnas för ändamålsenlig konkurrens. På grundval av en separation av ordningarna och infrastrukturen bör betalningsordningarna för kontokort och bearbetningsenheterna vara oberoende vad gäller redovisning, organisation och beslutsfattande. De bör inte diskriminera andra, t.ex. genom att behandla varandra förmånligt eller ge varandra konfidentiell information som inte är tillgänglig för konkurrenterna inom respektive marknadssegment, uppställa orimliga krav på information för konkurrenterna inom respektive marknadssegment, korssubventionera respektive verksamhet eller genom arrangemang för delad förvaltning. Sådana diskriminerande tillvägagångssätt bidrar till marknadsfragmentering och till svårigheter för nya aktörer att få tillträde till marknaden och gör det svårt för alleuropeiska aktörer att etablera sig, vilket hindrar den inre marknaden på området för kortbaserade betalningar och internet- och mobilbetalningar baserade på kort från att fullbordas och är till nackdel för handlare, företag och konsumenterna.
- (34) Regler för betalningsordningar för kontokort och betaltjänstleverantörernas praxis medför att handlare och konsumenter oftast är omedvetna om avgiftsskillnader och leder till mindre insyn på marknaden, t.ex. genom blandade avgifter (*blending*), att handlare vid s.k. *co-badging* inte får välja ett billigare kortmärke eller att konsumenterna styrs bort från att använda dessa billigare kort. Även om handlarna är medvetna om de olika kostnaderna förhindras de ofta av ordningarnas regler att vidta åtgärder för att sänka kostnaderna.
- (35) Betalningsinstrumenten medför olika kostnader för betalningsmottagaren och vissa instrument är dyrare än andra. Det bör stå betalningsmottagaren fritt att i enlighet med direktiv 2007/64/EG styra betalaren till att använda ett särskilt betalningsinstrument, utom då ett särskilt betalningsinstrument enligt lag måste användas för vissa betalningskategorier eller inte kan nekas på grund av att det är ett lagligt betalningsinstrument. Betalningsordningarna för kontokort och betaltjänstleverantörerna ålägger betalningsmottagarna ett flertal begränsningar i detta avseende, t.ex. att betalningsmottagaren inte får vägra att motta mindre belopp via vissa betalningsinstrument, eller informera betalaren om de avgifter som åsamkas betalningsmottagaren för vissa betalningsinstrument, eller att betalningsmottagaren måste begränsa antalet kassor i sin affär som godtar ett visst betalningsinstrument. De restriktionerna bör avskaffas.
- (36) I situationer när betalningsmottagaren styr betalaren till att använda ett specifikt betalningsinstrument bör inte avgifter tas ut av betalningsmottagaren från betalaren vid användning av ett betalningsinstrument vars förmedlingsavgifter regleras inom ramen för denna förordning eftersom fördelarna med extraavgifter i sådana situationer är begränsade samtidigt som komplexiteten på marknaden ökar.
- (37) Regeln om att *alla kort måste godtas* är en dubbel skyldighet som åläggs betalningsmottagarna av utgivare och betalningsordningar för kontokort att ta emot alla kort av samma märke oberoende av att kostnaderna för dessa kort är olika (*alla kortprodukter måste godtas*) och oberoende av vilken enskild bank som har utgivit kortet (*alla kortutgivande banker måste godtas*). Det ligger i konsumenternas intresse att betalningsmottagaren inte kan diskriminera utgivare eller kortinnehavare i samma kortkategori och att betalningsordningar för kontokort och betaltjänstleverantörerna kan ålägga dem en sådan skyldighet. Det faktum att *alla kortutgivande banker måste godtas* enligt regeln om att *alla kort måste godtas* är därför en legitim regel i en betalningsordning för kontokort eftersom den hindrar betalningsmottagarna från att diskriminera enskilda banker som har utgivit ett kort. Regeln om att *alla kortprodukter måste godtas* är i huvudsak ett kopplingsförbehåll som leder till att godtagande av kort med låga avgifter kopplas till godtagande av kort med höga avgifter. Att avlägsna det faktum att *alla kortprodukter måste godtas* från regeln om att *alla kort måste godtas* skulle göra det möjligt för handlare att endast godta kontokort med låga eller lägre avgifter vilket även skulle komma konsumenterna till del genom minskade kostnader för handlarna. Handlare som godtar debetkort skulle då inte vara tvungna att godta kreditkort och de som godtar kreditkort skulle inte behöva godta företagskort. För att skydda konsumenterna och deras möjligheter att använda kontokort så ofta som möjligt bör handlarna dock endast vara skyldiga att acceptera kort som omfattas av samma reglerade förmedlingsavgift om de har utgivits inom samma märke och i samma kategori (förbetalda kort, debetkort eller kreditkort). En sådan begränsning skulle också leda till en mer konkurrenskraftig miljö för de kort med förmedlingsavgifter som inte regleras enligt denna förordning eftersom handlarna skulle få ett utökad förhandlingsutrymme om villkoren för att godta sådana kort. De restriktionerna bör vara begränsade och betraktas som godtagbara endast för att stärka skyddet av konsumenterna genom att ge konsumenterna en tillräcklig grad av säkerhet så att de kan lita på att deras kontokort kommer att godtas av handlarna.

- (38) En tydlig skillnad mellan konsumenters kort och företagskort bör säkerställas av betaltjänstleverantörer både på teknisk och på kommersiell basis. Det är därför viktigt att definiera ett företagskort som ett betalningsinstrument som används endast för utgifter i tjänsten vilka direkt belastar företagets konto eller det offentliga organets konto eller kontot för den fysiska person som är egenföretagare.
- (39) Betalningsmottagare och betalare bör ha möjlighet att identifiera de olika kortkategorierna. Därför bör de olika märkena och kategorierna kunna identifieras elektroniskt och, för nyligen utgivna kortbaserade betalningsinstrument, visuellt på apparaten. Dessutom bör betalaren informeras om att dennes betalningsinstrument godtas av ett visst försäljningsställe. Det är nödvändigt att betalningsmottagaren meddelar betalaren om eventuella begränsningar i användningen av ett visst kortmärke samtidigt och på samma villkor som information ges om godtagande av ett visst märke.
- (40) Om olika märken ska kunna konkurrera på ett ändamålsenligt sätt är det viktigt att valet av betalningsapplikation görs på användarnivå och inte av marknaden i föregående led, oavsett om det gäller betalningsordningar för kontokort, betaltjänstleverantörer eller betalningshandläggare. Ett sådant arrangemang bör inte hindra betalare och betalningsmottagare från att, när det är tekniskt möjligt, påbörja ett automatiskt val av applikation, förutsatt att detta val kan ändras inför varje transaktion.
- (41) För att det ska finnas möjlighet till prövning vid inkorrekt tillämpning av denna förordning eller vid tvist mellan betaltjänstanvändare och betaltjänstleverantörer bör medlemsstaterna införa lämpliga och effektiva förfaranden för klagomål och prövning utanför domstol eller vidta motsvarande åtgärder. Medlemsstaterna bör fastställa bestämmelser om vilka sanktioner som ska tillämpas vid överträdelse av denna förordning och se till att dessa sanktioner är effektiva, proportionella och avskräckande samt att de tillämpas.
- (42) Kommissionen bör överlämna en rapport i vilken det undersöks vilka olika effekter denna förordning har på marknadens funktion. Det är nödvändigt att kommissionen har möjlighet att samla in de uppgifter som krävs för att utarbeta denna rapport och att de behöriga myndigheterna nära samarbetar med kommissionen för insamlingen av uppgifterna.
- (43) Eftersom målen för denna förordning, nämligen att fastställa enhetliga krav för kortbaserade betalningstransaktioner och internet- och mobilbetalningar baserade på kort, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna utan snarare, på grund av dess omfattning, kan uppnås bättre på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går denna förordning inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.
- (44) Denna förordning står i överensstämmelse med de grundläggande rättigheterna och tar hänsyn till de principer som erkänns särskilt i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, i synnerhet rätten till ett effektivt rättsskydd och till en opartisk domstol, näringsfrihet och konsumentskydd, och måste tillämpas i enlighet med dessa rättigheter och principer.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

KAPITEL I

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 1

Tillämpningsområde

1. I denna förordning fastställs enhetliga tekniska krav och verksamhetskrav för sådana kortbaserade betalningstransaktioner inom unionen där både betalarens betaltjänstleverantör och betalningsmottagarens betaltjänstleverantör är belägna i unionen.
2. Denna förordning ska inte tillämpas på tjänster som baseras på särskilda betalningsinstrument som endast kan användas på ett begränsat sätt och som uppfyller ett av följande villkor:
 - a) Instrument som gör det möjligt för innehavaren att förvärva varor eller tjänster endast i lokaler som tillhör utgivaren eller inom ett begränsat nätverk av tjänstleverantörer enligt ett direkt kommersiellt avtal med en professionell utgivare.
 - b) Instrument som endast kan användas för att förvärva ett mycket begränsat utbud av varor eller tjänster.
 - c) Instrument som endast är giltiga i en enda medlemsstat, som tillhandahålls på begäran av ett företag eller ett offentligt organ och som regleras av en nationell eller regional myndighet av särskilda sociala eller skattemässiga skäl för att förvärva särskilda varor eller tjänster från leverantörer som har ett kommersiellt avtal med utgivaren.

3. Kapitel II ska inte tillämpas på följande:
 - a) Transaktioner med företagskort.
 - b) Kontantuttag i uttagsautomater eller över disk hos en betaltjänstleverantör.
 - c) Transaktioner med kontokort som utgivits av trepartsbetalningsordningar för kontokort.
4. Artikel 7 ska inte tillämpas på trepartsbetalningsordningar för kontokort.
5. När en trepartsbetalningsordning för kontokort ger andra betaltjänstleverantörer licens att ge ut kortbaserade betalningsinstrument eller lösa in kortbaserade betalningstransaktioner, eller båda, eller ger ut kortbaserade betalningsinstrument med *co-branding*-partner eller genom en agent, anses det vara en fyrpartsbetalningsordning för kontokort. När det gäller inhemska betalningstransaktioner kan dock en sådan trepartsbetalningsordning för kontokort fram till den 9 december 2018 undantas från skyldigheterna enligt kapitel II, under förutsättning att de kortbaserade betalningstransaktioner som görs i en medlemsstat inom ramen för en sådan trepartsbetalningsordning för kontokort på årsbasis inte överstiger 3 % av värdet av alla kortbaserade betalningstransaktioner i den medlemsstaten.

Artikel 2

Definitioner

I denna förordning gäller följande definitioner:

1. *Inlösare*: en betaltjänstleverantör som ingår avtal med en betalningsmottagare för att acceptera och bearbeta kortbaserade betalningstransaktioner, vilka leder till en överföring av medel till betalningsmottagaren.
2. *Utgivare*: en betaltjänstleverantör som ingår avtal om att tillhandahålla en betalare ett betalningsinstrument för att initiera och bearbeta betalarens kortbaserade betalningstransaktioner.
3. *Konsument*: en fysisk person som i samband med de betaltjänstavtal som omfattas av denna förordning inte utför närings- eller yrkesverksamhet.
4. *Debetkortstransaktion*: en kortbaserad betalningstransaktion, bl.a. sådana som sker med förbetalda kort, som inte är en kreditkortstransaktion.
5. *Kreditkortstransaktion*: en kortbaserad betalningstransaktion där transaktionsbeloppet helt eller delvis debiteras betalaren på en specifik dag i kalendermånaden som överenskommits i förväg i enlighet med en på förhand bestämd kreditfacilitet, med eller utan ränta.
6. *Företagskort*: ett kortbaserat betalningsinstrument som ges ut till företag eller den offentliga sektorns enheter eller fysiska personer som är egenföretagare och vars användning är begränsad till utgifter i tjänsten när de betalningar som görs med sådana kort direkt belastar företagets eller det offentliga organets konto eller kontot för den fysiska person som är egenföretagare.
7. *kortbaserad betalningstransaktion*: en tjänst som grundas på infrastruktur och affärsregler för en betalningsordning för kontokort för att göra en betalningstransaktion med hjälp av utrustning eller programvara för kort, telekommunikation, digital teknik eller informationsteknik om detta leder till en debetkorts- eller kreditkortstransaktion. I de kortbaserade betalningstransaktionerna ingår inte transaktioner som grundar sig på andra typer av betaltjänster.
8. *gränsöverskridande betalningstransaktion*: en kortbaserad betalningstransaktion där utgivaren och inlösaren är belägna i olika medlemsstater eller där det kortbaserade betalningsinstrumentet ges ut av en utgivare som är belägen i en annan medlemsstat än försäljningsstället.
9. *inhemsk betalningstransaktion*: en kortbaserad betalningstransaktion som inte är en gränsöverskridande betalningstransaktion.
10. *Förmedlingsavgift*: en avgift som betalas för varje transaktion direkt eller indirekt (t.ex. genom en tredje part) mellan den utgivare och den inlösare som deltar i en kortbaserad betalningstransaktion. Nettokompensationen eller andra överenskomna ersättningar anses utgöra en del av förmedlingsavgiften.
11. *Nettokompensation*: det totala nettobeloppet på betalningar, rabatter eller incitament som en utgivare mottagit av en betalningsordning för kontokortverk, en inlösare eller varje annan mellanhand vid kortbaserade betalningstransaktioner eller relaterad verksamhet.

12. *handlarens serviceavgift*: en avgift som betalas av betalningsmottagaren till inlösaren vid kortbaserade betalningstransaktioner.
13. *Betalningsmottagare*: en fysisk eller juridisk person som är den avsedda mottagaren av medel som har omfattats av en betalningstransaktion.
14. *Betalare*: en fysisk eller juridisk person som är betalkontoinnehavare och som godkänner en betalningsorder från detta betalkonto eller, om det inte finns något betalkonto, en fysisk eller juridisk person som lämnar en betalningsorder.
15. *Kontokort*: en kategori betalningsinstrument som gör det möjligt för betalaren att initiera en debetkorts- eller kreditkortstransaktion.
16. *betalningsordning för kontokort*: en uppsättning regler, förfaranden och standarder och/eller genomföranderiktlinjer för att genomföra kortbaserade betalningstransaktioner och som är avskilda från de infrastrukturer eller betalningssystem som driften sker på och som omfattar ett särskilt beslutsfattande organ, en särskild organisation eller enhet som ansvarar för att ordningen fungerar.
17. *fyrpartsbetalningsordning för kontokort*: en betalningsordning för kontokort där de kontokortbaserade betalningstransaktionerna görs från en betalares betalkonto till en betalningsmottagares betalkonto med hjälp av ordningen, en utgivare (på betalarens sida) och en inlösare (på betalningsmottagarens sida).
18. *trepartsbetalningsordning för kontokort*: en betalningsordning för kontokort där ordningen själv står för utgivande och inlösande tjänster och kortbaserade betalningstransaktioner görs från betalarens betalkonto till betalningsmottagarens betalkonto inom ordningen. När en trepartsbetalningsordning för kontokort ger andra betaltjänstleverantörer licens att ge ut kortbaserade betalningsinstrument eller lösa in kortbaserade betalningstransaktioner, eller båda, eller ger ut kortbaserade betalningsinstrument med en *co-branding*-partner eller genom en agent, anses det vara en fyrpartsbetalningsordning för kontokort.
19. *Betalningsinstrument*: varje form av personlig(a) anordning(ar) och/eller rutiner som betaltjänstanvändaren och betaltjänstleverantören har träffat avtal om och som används för att initiera en betalningsorder.
20. *kortbaserat betalningsinstrument*: ett betalningsinstrument, inklusive kort, mobiltelefoner, datorer eller annan teknisk anordning som innehåller en lämplig betalningsapplikation som gör det möjligt för betalaren att initiera en kortbaserad betalningstransaktion som inte är en betalning eller en autogirering enligt definitionen i artikel 2 i förordning (EU) nr 260/2012.
21. *Betalningsapplikation*: programvara eller motsvarande som laddats på en enhet varigenom kortbaserade betalningstransaktioner kan initieras och betalaren kan ge ut betalningsorder.
22. *Betalkonto*: ett konto i en eller flera betaltjänstanvändares namn och som används för genomförandet av betalningstransaktioner, inbegripet med hjälp av ett specifikt konto för elektroniska pengar enligt definitionen i artikel 2.2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/110/EG ⁽¹⁾.
23. *Betalningsorder*: en instruktion som en betalare ger sin betaltjänstleverantör om att en betalningstransaktion ska genomföras.
24. *Betaltjänstleverantör*: fysisk eller juridisk person som har rätt att tillhandahålla de betaltjänster som anges i bilagan till direktiv 2007/64/EG eller har erkänts som en utgivare av elektroniska pengar i enlighet med artikel 1.1 i direktiv 2009/110/EG. En betaltjänstleverantör kan vara en utgivare, en inlösare eller båda.
25. *Betaltjänstanvändare*: en fysisk eller en juridisk person som utnyttjar en betaltjänst i egenskap av antingen betalare eller betalningsmottagare eller båda.
26. *Betalningstransaktion*: en åtgärd som initieras av betalaren eller på dennas vägnar eller av betalningsmottagaren vid överföring av medel, oberoende av eventuella underliggande förpliktelser mellan betalaren och betalningsmottagaren.
27. *Bearbetning*: utförande av bearbetningstjänster vid betalningstransaktioner såvitt avser de åtgärder som krävs för att hantera en betalningsinstruktion mellan inlösaren och utgivaren.
28. *Bearbetningsenhet*: en fysisk eller juridisk person som tillhandahåller bearbetningstjänster vid betalningstransaktioner.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/110/EG av den 16 september 2009 om rätten att starta och driva affärsverksamhet i institut för elektroniska pengar samt om tillsyn av sådan verksamhet, om ändring av direktiven 2005/60/EG och 2006/48/EG och om upphävande av direktiv 2000/46/EG (EUT L 267, 10.10.2009, s. 7).

29. *Försäljningsställe*: adressen till handlarens fysiska lokaler där betalningstransaktionen har initierats. Dock gäller följande:
- a) Vid distansförsäljning eller distansavtal (dvs. e-handel) enligt definitionen i artikel 2.7 i direktiv 2011/83/EU ska försäljningsstället vara adressen till den stadigvarande plats för affärsverksamhet där handlaren bedriver sin verksamhet, oavsett var webbplatsen eller serverna befinner sig, genom vilken betalningstransaktionen har initierats.
 - b) I de fall handlaren inte har någon stadigvarande plats för affärsverksamhet ska försäljningsstället vara den adress för vilken handlaren innehar ett giltigt näringsstillstånd genom vilken betalningstransaktionen har initierats.
 - c) I de fall handlaren varken har någon stadigvarande plats för affärsverksamhet eller innehar något giltigt näringsstillstånd ska försäljningsstället vara korrespondensadressen för betalning av skatter i samband med försäljningsverksamheten genom vilken betalningstransaktionen har initierats.
30. *Betalmärke*: varje namn, term, tecken eller symbol, oavsett om dessa är materiella eller digitala, eller kombination av dessa som kan ange inom vilken betalningsordning för kontokort de kortbaserade betalningstransaktionerna genomförs.
31. *co-badging*: inbegripande av två eller flera betalmärken eller betalningsapplikationer som tillhör samma betalmärke på samma kortbaserade betalningsinstrument.
32. *co-branding*: inbegripande av minst ett betalmärke och minst ett varumärke som inte är ett betalmärke på samma kortbaserade betalningsinstrument.
33. *Debetkort*: en kategori betalningsinstrument som gör det möjligt för betalaren att initiera en debetkortstransaktion med undantag av transaktioner med förbetalda kort.
34. *Kreditkort*: en kategori betalningsinstrument som gör det möjligt för betalaren att initiera en kreditkortstransaktion.
35. *förbetalt kort*: en kategori betalningsinstrument där elektroniska pengar enligt definitionen i artikel 2.2 i direktiv 2009/110/EG lagras.

KAPITEL II

FÖRMEDLINGSavgIFTER

Artikel 3

Förmedlingsavgifter för konsumenters betalkortstransaktioner

1. Leverantörer av betalningstjänster får inte erbjuda eller begära en förmedlingsavgift per transaktion som överstiger 0,2 % av transaktionsvärdet för någon debetkortstransaktion.
2. För inhemska debetkortstransaktioner får medlemsstaterna antingen
 - a) fastställa ett lägre tak på den procentuella förmedlingsavgiften per transaktion än det som anges i punkt 1 och får införa ett maximalt fast avgiftsbelopp som ett tak på det avgiftsbelopp som är resultatet av den tillämpliga procentuella avgiften, eller
 - b) tillåta betaltjänstleverantörer att tillämpa en förmedlingsavgift per transaktion på högst 0,05 EUR eller, i en medlemsstat som inte har euron som valuta, det motsvarande värdet i den nationella valutan den 8 juni 2015, som ska revideras vart femte år eller när det sker betydande växelkursfluktuationer som även får kombineras med den högsta procentuella avgiften på 0,2 %, under förutsättning att summan av förmedlingsavgifter för betalningsordningen för kontokort aldrig överstiger 0,2 % av det totala årliga transaktionsvärdet för de inhemska debetkortstransaktionerna inom varje betalningsordning för kontokort.
3. Till och med den 9 december 2020 får medlemsstaterna tillåta att betaltjänstleverantörerna för inhemska debetkortstransaktioner tillämpar en vägd genomsnittlig förmedlingsavgift som högst motsvarar 0,2 % av det genomsnittliga årliga transaktionsvärdet på samtliga inhemska debetkortstransaktioner inom varje betalningsordning för kontokort. Medlemsstaterna får fastställa ett lägre tak på den vägda genomsnittliga förmedlingsavgiften som är tillämpligt på samtliga inhemska debetkortstransaktioner.
4. De årliga transaktionsvärden som avses i punkterna 2 och 3 ska beräknas på årsbasis, från och med den 1 januari till och med den 31 december, och ska tillämpas från och med den 1 april följande år. Referensperioden för den första beräkningen av detta värde ska börja 15 kalendermånader före det datum då punkterna 2 och 3 börjar tillämpas och ska avslutas tre kalendermånader före detta datum.

5. De behöriga myndigheter som avses i artikel 13 ska efter skriftlig begäran kräva att betalningsordningar för kontokort och/eller betaltjänstleverantörer tillhandahåller alla de uppgifter som krävs för att kontrollera att punkterna 3 och 4 i den här artikeln tillämpas korrekt. Sådana uppgifter ska översändas till den behöriga myndigheten före den 1 mars året efter den referensperiod som avses i punkt 4 första meningen. All annan information för att göra det möjligt för de behöriga myndigheterna att kontrollera efterlevnaden av bestämmelserna i detta kapitel ska översändas till de behöriga myndigheterna efter skriftlig begäran inom den tidsfrist som fastställs av dem. De behöriga myndigheterna får kräva att sådan information attesteras av en oberoende revisor.

Artikel 4

Förmedlingsavgifter för konsumenters kreditkortstransaktioner

Betaltjänstleverantörer ska inte erbjuda eller begära en förmedlingsavgift per transaktion som överstiger 0,3 % av transaktionsvärdet för någon kreditkortstransaktion. För inhemska kreditkortstransaktioner får medlemsstaterna fastställa ett lägre tak på förmedlingsavgiften per transaktion.

Artikel 5

Förbud mot kringgående

Vid tillämpningen av de tak som avses i artiklarna 3 och 4 ska eventuell annan överenskommen ersättning, inbegripet nettokompensation, med motsvarande syfte eller verkan för förmedlingsavgiften, som en utgivare mottagit från en betalningsordning för kontokort, en inlösare eller varje annan mellanhand, vid betalningstransaktioner eller relaterad verksamhet behandlas som en del av förmedlingsavgiften.

KAPITEL III

AFFÄRSREGLER

Artikel 6

Licensiering

1. Territoriella begränsningar inom unionen eller bestämmelser med motsvarande effekt i licensavtal eller regler för betalningsordningar för kontokort för utgivande av kontokort eller inlösen av kortbaserade betalningstransaktioner ska vara förbjudna.
2. Krav på eller skyldigheter att införskaffa en landsspecifik licens eller ett landsspecifikt tillstånd att bedriva gränsöverskridande verksamhet eller regler med motsvarande effekt i licensavtal eller regler för betalningsordningar för kontokort för utgivande av kontokort eller inlösen av kortbaserade betalningstransaktioner ska vara förbjudna.

Artikel 7

Separation av betalningsordningar för kontokort och bearbetningsenheter

1. Betalningsordningar för kontokort och bearbetningsenheter ska
 - a) vara oberoende vad gäller redovisning, organisation och beslutsprocesser,
 - b) inte presentera priser för betalningsordningar och bearbetningsverksamheter i form av paketpriser och inte korssubventionera sådana verksamheter,
 - c) inte på något sätt göra åtskillnad mellan å ena sidan sina dotterbolag eller aktieägare och å andra sidan användarna av betalningsordningar och andra avtalsparter, och de ska i synnerhet inte på något sätt uppställa villkor för sina tjänster som innebär att avtalsparten måste godta andra tjänster som de erbjuder.
2. Den behöriga myndigheten i den medlemsstat där ordningens säte är beläget kan kräva att en betalningsordning för kontokort tillhandahåller en oberoende rapport som bekräftar dess efterlevnad av punkt 1.
3. Betalningsordningar för kontokort ska medge att meddelanden om godkännande och clearing av enskilda kortbaserade betalningstransaktioner kan separeras och bearbetas av olika bearbetningsenheter.
4. Territoriell diskriminering av de bearbetningsregler som används av betalningsordningar för kontokort ska inte vara tillåten.

5. Bearbetningsenheter inom unionen ska se till att deras system är tekniskt driftskompatibla med andra bearbetningsenheters system inom unionen genom att använda standarder som utarbetats av internationella eller europeiska standardiseringsorgan. Dessutom ska betalningsordningar för kontokort inte anta eller tillämpa affärsregler som begränsar driftskompatibiliteten mellan bearbetningsenheter inom unionen.

6. Europeiska bankmyndigheten (EBA) får, efter att ha konsulterat en rådgivande panel som avses i artikel 41 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1093/2010 ⁽¹⁾, utarbeta ett utkast till tekniska tillsynsstandarder med krav som ska uppfyllas av betalningsordningar för kontokort och bearbetningsenheter för att säkerställa tillämpning av punkt 1 a i denna artikel.

EBA ska överlämna detta utkast till tekniska tillsynsstandarder till kommissionen senast den 9 december 2015.

Kommissionen ges befogenhet att anta de tekniska tillsynsstandarder som avses i första stycket i denna punkt i enlighet med artiklarna 10–14 i förordning (EU) nr 1093/2010.

Artikel 8

”Co-badging” och val av betalmärke och betalningsapplikation

1. Regler för betalningsordningar för kontokort och regler i licensavtal eller åtgärder med likvärdig effekt som hindrar att en utgivare kombinerar två eller flera olika betalmärken eller betalningsapplikationer (*co-badging*) på ett kortbaserat betalningsinstrument ska vara förbjudna.

2. När konsumenterna tecknar avtal med en betaltjänstleverantör, kan de kräva att få två eller flera olika betalmärken på ett kortbaserat betalningsinstrument, under förutsättning att betaltjänstleverantören erbjuder en sådan tjänst. I god tid innan avtalet tecknas ska betaltjänstleverantören ge konsumenten tydlig och objektiv information om tillgängliga betalmärken och deras egenskaper, inbegripet deras funktionalitet, kostnad och säkerhet.

3. Skillnader i behandlingen av utgivare eller inlösare i ordningens regler och regler i licensavtal om att kombinera flera betalmärken eller betalningsapplikationer (*co-badging*) på ett kortbaserat betalningsinstrument ska vara objektivt motiverade och icke-diskriminerande.

4. Betalningsordningar för kontokort ska inte införa rapporteringskrav, skyldigheter att erlägga avgifter eller liknande skyldigheter med samma syfte eller effekt för kortutgivande och inlösande betaltjänstleverantörer vid transaktioner som genomförs med en apparat försedd med deras betalmärke i förhållande till transaktioner där deras ordning inte används.

5. Kopplingsprinciper eller motsvarande åtgärder för styrning av transaktioner genom en särskild kanal eller process och andra tekniska och säkerhetsmässiga standarder och krav vid hantering av två eller flera olika betalmärken och betalningsapplikationer på ett kortbaserat betalningsinstrument ska vara icke-diskriminerande och tillämpas på ett icke-diskriminerande sätt.

6. Betalningsordningar för kontokort, utgivare, inlösare, bearbetningsenheter och övriga leverantörer av tekniska tjänster ska inte införa automatiska mekanismer, programvara eller anordningar i de betalningsinstrument eller i den utrustning som används på försäljningsstället som begränsar betalarens eller betalningsmottagarens val av betalmärke eller betalningsapplikation, eller båda, när ett betalningsinstrument med *co-badging* används.

Betalningsmottagarna ska ha kvar möjligheten att på försäljningsställets befintliga utrustning installera automatiska mekanismer som prioriterar valet av ett visst betalmärke eller en viss betalningsapplikation, men betalningsmottagarna ska inte förhindra att betalaren åsidosätter ett automatiskt prioriterat val som betalningsmottagaren har gjort i sin anordning för de kategorier av kort eller därmed relaterade betalningsinstrument som godtas av betalningsmottagaren.

Artikel 9

Specificerade avgifter (unblending)

1. Varje inlösare ska erbjuda och ta ut handlarens serviceavgifter, separat specificerade för olika kategorier och olika kontokortsmärken med olika förmedlingsavgiftsnivåer, om inte betalningsmottagaren skriftligen begär att inlösaren debiterar blandade serviceavgifter för handlare.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1093/2010 av den 24 november 2010 om inrättande av en europeisk tillsynsmyndighet (Europeiska bankmyndigheten), om ändring av beslut nr 716/2009/EG och om upphävande av kommissionens beslut 2009/78/EG (EUT L 331, 15.12.2010, s. 12).

2. Inlösarna ska i sina avtal med betalningsmottagare inkludera specifik information om beloppet på serviceavgifterna för näringsidkare samt förmedlingsavgifter och ordningens avgifter för varje kategori och kontokortsmärke, såvida inte betalningsmottagarna därefter lämnar en skriftlig begäran om något annat.

Artikel 10

Regler om att alla kort måste godtas

1. Betalningsordningar för kontokort och betaltjänstleverantörer ska inte tillämpa någon regel som tvingar betalningsmottagare som godtar kortbaserade betalningsinstrument som utgivits av en utgivare att även godta andra kortbaserade betalningsinstrument som utgivits inom ramen för samma betalningsordning för kontokort.
2. Punkt 1 är inte tillämplig på konsumenters kortbaserade betalningsinstrument av samma märke och i samma kategori av förbetalda kort, debet- eller kreditkort som omfattas av förmedlingsavgifter enligt kapitel II i denna förordning.
3. Punkt 1 ska inte påverka betalningsordningar för kontokort och betaltjänstleverantörernas möjlighet att föreskriva att kort inte får nekas på grundval av utgivarens eller kortinnehavarens identitet.
4. Betalningsmottagare som beslutar att inte godta samtliga kort eller andra betalningsinstrument inom en betalningsordning för kontokort ska informera konsumenterna om detta på ett klart och otvetydigt sätt och samtidigt informera konsumenterna om att de godtar andra kort och betalningsinstrument i ordningen. Sådan information ska anslås på väl synlig plats vid affärens ingång och vid kassan.

Vid distansförsäljning ska denna information anges på betalningsmottagarens webbplats eller annat lämpligt elektroniskt eller mobilt medium. Informationen ska tillhandahållas betalaren i god tid innan denna ingår ett köpeavtal med betalningsmottagaren.

5. Utgivare ska se till att deras betalningsinstrument är elektroniskt identifierbara och, när det gäller nyligen utgivna kortbaserade betalningsinstrument, också visuellt identifierbara, så att betalningsmottagarna och betalarna otvetydigt kan fastställa vilka märken och kategorier av förbetalda kort, debet-, kredit- eller företagskort som betalaren har valt.

Artikel 11

Regler om styrning

1. Regler i licensavtal, regler som tillämpas av betalningsordningar för kontokort och regler i avtal som ingås mellan kortinlösare och betalningsmottagare, som förhindrar att betalningsmottagare styr konsumenter till ett betalningsinstrument som betalningsmottagaren föredrar ska vara förbjudna. Detta förbud ska även omfatta bestämmelser som hindrar betalningsmottagare att behandla kortbaserade betalningsinstrument avseende en viss betalningsordning för kontokort mer eller mindre gynnsamt än andras.
2. Regler i licensavtal, regler som tillämpas av betalningsordningar för kontokort och regler i avtal som ingås mellan kortinlösare och betalningsmottagare, som förhindrar betalningsmottagare från att informera betalare om förmedlingsavgifter och handlarens serviceavgifter ska vara förbjudna.
3. Punkterna 1 och 2 i denna artikel påverkar inte tillämpningen av de bestämmelser om avgifter, prisavdrag och andra styrmekanismer som anges i direktiven 2007/64/EG och 2011/83/EU.

Artikel 12

Information till betalningsmottagaren om enskilda kortbaserade betalningstransaktioner

1. Efter det att en enskild kortbaserad betalningstransaktion har verkställts, ska betalningsmottagarens betaltjänstleverantör ge betalningsmottagaren följande information:
 - a) En referens varigenom betalningsmottagaren kan identifiera den kortbaserade betalningstransaktionen.
 - b) Betalningstransaktionens belopp i den valuta i vilken betalningsmottagarens betalkonto krediteras.
 - c) Eventuella avgifter för den kortbaserade betalningstransaktionen, med separat uppgift om handlarens serviceavgift och förmedlingsbeloppet.

Förutsatt att betalningsmottagaren uttryckligen och på förhand gett sitt samtycke får den information som avses i första stycket sammanställas enligt märke, applikation, kategori av betalningsinstrument och procentsats på de förmedlingsavgifter som tillämpas på transaktionen.

2. Avtal mellan inlösare och betalningsmottagare får innehålla en bestämmelse om att den information som avses i punkt 1 första stycket regelbundet ska lämnas eller göras tillgänglig minst en gång i månaden och på ett sätt som överenskommits så att betalningsmottagaren kan lagra och återskapa informationen i oförändrad form.

KAPITEL IV

SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 13

Behöriga myndigheter

1. Medlemsstaterna ska utse behöriga myndigheter som har befogenhet att se till att denna förordning genomförs och som får utrednings- och verkställighetsbefogenheter.
2. Medlemsstaterna får utse befintliga organ till behöriga myndigheter.
3. Medlemsstaterna får utse en eller flera behöriga myndigheter.
4. Medlemsstaterna ska senast den 9 juni 2016 underrätta kommissionen om de behöriga myndigheterna. De ska utan dröjsmål underrätta kommissionen om eventuella efterföljande ändringar beträffande dessa myndigheter.
5. De utsedda behöriga myndigheter som har utsetts och avses i punkt 1 ska ha tillräckliga resurser för att utföra sina uppgifter.
6. Medlemsstaterna ska kräva att de behöriga myndigheterna effektivt övervakar efterlevnaden av denna förordning, bland annat för att motverka eventuella försök av betaltjänstleverantörerna att kringgå denna förordning, och vidtar alla åtgärder som krävs för att säkerställa sådan efterlevnad.

Artikel 14

Sanktioner

1. Medlemsstaterna ska fastställa bestämmelser om sanktioner för överträdelse av denna förordning och ska vidta alla nödvändiga åtgärder för att se till att bestämmelserna tillämpas.
2. Medlemsstaterna ska anmäla dessa bestämmelser till kommissionen senast den 9 juni 2016 och utan dröjsmål underrätta kommissionen om eventuella senare ändringar av dem.

Artikel 15

Förlikning, klagomål och prövning utanför domstol

1. Medlemsstaterna ska säkerställa och främja lämpliga och effektiva förfaranden för klagomål och prövning utanför domstol eller vidta motsvarande åtgärder för att avgöra tvister mellan betalningsmottagare och deras betaltjänstleverantörer som uppkommit i samband med tillämpningen av denna förordning. För detta ändamål ska medlemsstaterna antingen utse befintliga organ, om så är lämpligt, eller inrätta nya organ. Organen ska vara oberoende av parterna.
2. Medlemsstaterna ska senast den 9 juni 2017 underrätta kommissionen om dessa organ. De ska utan dröjsmål underrätta kommissionen om eventuella efterföljande ändringar beträffande dessa organ.

Artikel 16

Universella kort

1. Vid tillämpningen av denna förordning och när det gäller inhemska betalningstransaktioner som inte kan definieras av betalningsordningar för kontokort som debetkorts- eller kreditkortstransaktioner ska bestämmelserna om debetkort och debetkortstransaktioner tillämpas.
2. Genom undantag från punkt 1 till och med den 9 december 2016 får medlemsstaterna fastställa en andel som inte överstiger 30 % av de inhemska betalningstransaktioner som avses i punkt 1 i denna artikel som anses vara likvärdiga med kreditkortstransaktioner som omfattas av det tak på förmedlingsavgiften som anges i artikel 4.

Artikel 17

Översyn

Senast den 9 juni 2019 ska kommissionen till Europaparlamentet och till rådet överlämna en rapport om tillämpningen av denna förordning. Kommissionen ska i sin rapport särskilt granska huruvida nivån på förmedlingsavgifterna är lämplig samt styrmekanismerna, t.ex. avgifter, varvid hänsyn ska tas till användningen av och kostnaderna för olika betalningsmedel och andelen nya aktörer, ny teknik och nyskapande affärsmodeller på marknaden. Vid granskningen ska särskilt följande beaktas:

- a) Utvecklingen när det gäller avgifter för betalare.
- b) Konkurrensnivån bland kontokortleverantörer och betalningsordningar för kontokort.
- c) Kostnadseffekterna för betalare och betalningsmottagare.
- d) I vilken omfattning handlarna låter sänkningen av förmedlingsavgifterna komma nästa led till godo.
- e) De tekniska kraven och konsekvenserna av dessa för alla berörda parter.
- f) Effekterna av *co-badging* för användarvänligheten, särskilt för äldre och andra utsatta användare.
- g) Effekten på marknaden av uteslutandet av företagskort från kapitel II, varvid man jämför situationen i de medlemsstater där tilläggsavgifter är förbjudna med situationen där de är tillåtna.
- h) Effekten på marknaden av de särskilda bestämmelserna om förmedlingsavgifter för inhemska debetkortstransaktioner.
- i) Utvecklingen av gränsöverskridande inlösen och dess effekt på den inre marknaden, varvid man jämför situationen för kort med takförsedda avgifter och kort utan takförsedda avgifter i syfte att överväga möjligheten att klargöra vilken förmedlingsavgift som är tillämplig på gränsöverskridande inlösen.
- j) Den praktiska tillämpningen av reglerna för separation av betalningsordningar för kontokort och bearbetning samt behovet att på nytt överväga åtskillnad i rättsligt avseende.
- k) Det eventuella behovet, beroende på effekten av artikel 3.1 på det faktiska värdet av förmedlingsavgifterna för debetkortstransaktioner med medelhögt eller högt värde, av att ändra den punkten genom att ange att taket bör begränsas till det lägre beloppet på 0,07 EUR eller 0,2 % av transaktionens värde.

Kommissionens rapport ska om så är lämpligt åtföljas av ett lagstiftningsförslag som kan inbegripa en föreslagen ändring av det övre taket för förmedlingsavgifterna.

Artikel 18

Ikraftträdande

1. Denna förordning träder i kraft den tjugonde dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.
2. Den ska tillämpas från och med den 8 juni 2015, med undantag av artiklarna 3, 4, 6 och 12, som ska tillämpas från och med den 9 december 2015, och artiklarna 7, 8, 9 och 10, som ska tillämpas från och med den 9 juni 2016.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Strasbourg den 29 april 2015.

På Europaparlamentets vägnar

M. SCHULZ

Ordförande

På rådets vägnar

Z. KALNIŅA-LUKAŠEVICA

Ordförande